विज्ञप्ति।

अनेक धर्मात्मा भाई स्नान पूजादि करके मंदिरजीमें जाकर भक्तामर आदि स्तोत्रोंका पाठ भावपूर्वक किया करते हैं। पाठ करनेकी पुस्तक हस्त लिखितकी प्राप्ति न होनेसे अन्य जगहकी मांसके (सरेसके) बेलनसे छपी, सरेससे ही जिल्द बंधी हुई पुस्तक परसे ही (जिसके छूनेसे तन मन दोनों ही अपवित्र होजाते हैं) किया करते हैं इसकारण इस संस्थाने संस्कृत और भाषा दोनों प्रकारके गुटके अपने पवित्र प्रेसमें कपडेके बेलनसे छपाकर तैयार किये हैं। पाठ भी नित्य काममें आनेवाले बहुत शुद्ध करके छापे हैं। अतएव सब भाइयोंको इस पवित्र गुटके परसे ही नित्य पाठ करना चाहिये।

भाद्रपद कृष्णा तृतीया }
वीर सं० २४५५। }

आपका हितैषी—
पन्नालाल बाकलीवाल सुजानगढ़ निवासी

संस्कृत पाठोंकी सूची ।

संख्या		पृष्ठ	संख्या		पृष्ठ
१	जिनसहस्रनामस्तोत्रं	१	७	महावीराष्टकस्तोत्रं	९९
२	आदिनाथस्तोत्रं (भक्तामरस्तोत्रं)	३६	८	मंगलाष्टकं	१०२
३	कल्याणमंदिर स्तोत्रं	५१	९	अकलंकस्तोत्रं	१०६
४	एकीभावस्तोत्रं वादिराजप्रणीतं	६५	१०	मोक्षशास्त्रं (तत्त्वार्थसूत्राणि)	११४
५	विषापहारस्तोत्रं	७५	११	भावनाद्वात्रिंशतिका	१५२
६	जिनचतुर्विंशतिका भूपालकवि	८६			

इति पाठानुक्रमणिका ।

संस्कृत जैननित्यपाठसंग्रह

भगवज्जिनसेनाचार्यकृतं

श्रीजिनसहस्रनाम स्तोत्रं

स्वयंभुवे नमस्तुभ्यमुत्पाद्यात्मानमात्मनि । स्वात्मनैव तथोद्भूतवृत्तये चिंत्यवृत्तये ॥ १ ॥ नमस्ते जगतां पत्ये लक्ष्मीभर्त्रे नमो नमः । विदांवर नमस्तुभ्यं नमस्ते वदतांवर ॥२॥ काम-

शत्रुहणं देवमामनन्ति मनीषिणः । त्वामानमत्सुरेण्मौलि-
भामालाभ्यर्चितक्रमम् ॥ ३ ॥ ध्यानदुर्घणनिर्भिन्नघनघाति-
महातरुः । अनन्तभवसंतानजयोप्यासीरनन्तजित् ॥ ४ ॥
त्रैलोक्यनिर्जयाव्याप्तदुर्दर्पमतिदुर्जयम् । मृत्युराजं विजित्यासी-
ज्जन्ममृत्युञ्जयो भवान् ॥५॥ विधूताशेषसंसारो बन्धुर्नो भव्य-
बान्धवः । त्रिपुरारिस्त्वमीशोसि जन्ममृत्युजरान्तकृत् ॥ ६ ॥
त्रिकालविजयाशेषतत्त्वभेदात् त्रिधोच्छ्रिदम् । केवलाख्यं दध-
च्चक्षुस्त्रिनेत्रोसि त्वमीशिता ॥७॥ त्वामन्धकान्तकं प्राहुर्मोहा-

न्धासुरमर्द्दनात् । अर्द्धन्ते नारयो यस्मादर्धनारीश्वरोऽस्युत ॥
८॥ शिवः शिवपदाध्यासाद् दुरितारिहरो हरः । शंकरः कृतशं
लोके संभवस्त्वं भवन्सुखे ॥९॥ वृषभोऽसि जगज्ज्येष्ठः गुरुर्गुरु
गुणोदयैः । नाभेयो नाभिसंभूतेरिक्ष्वाकुकुलनन्दनः ॥ १० ॥
त्वमेकः पुरुषस्कंन्धस्त्वं द्वे लोकस्य लोचने । त्वं त्रिधाबुधसन्मार्ग-
स्त्रिज्ञस्त्रिज्ञानधारकः ॥११॥ चतुःशरणमांगल्यमूर्तिस्त्वं चतुरः
सुधीः । पञ्चब्रह्ममयो देवः पावनस्त्वं पुनीहि माम् ॥ १२ ॥
स्वर्गावतारिणे तुभ्यं सद्योजातात्मने नमः । जन्माभिषेक-

वामाय वामदेव नमोस्तु ते ॥ १३ ॥ सुनिःक्रांताय घोराय परं प्रशममीयुषे । केवलज्ञानसंसिद्धावीशानाय नमोस्तु ते ॥१४॥ पुरुस्तत्पुरुषत्वेन विमुक्तपदभागिने । नमस्तत्पुरुषावस्थां भावनानघं बिभ्रते ॥ १५ ॥ ज्ञानावरणनिर्ह्रास नमस्तेऽनन्तचक्षुषे । दर्शनावरणोच्छेदान्नमस्ते विश्वदर्शिने ॥ १६ ॥ नमो दर्शनमोहादिक्षायिकामलदृष्टये । नमश्चारित्रमोहघ्ने विरागाय महौजसे ॥ १७ ॥ नमस्तेऽनन्तवीर्याय नमोनंतसुखाय ते । नमस्तेऽनंतलोकाय लोकालोकविलोकिने ॥१८॥ नमस्तेऽनंत-

दानाय नमस्तेऽनंतलब्धये । नमस्तेऽनंतभोगाय नमोऽनंताय भोगिने ॥ १९ ॥ नमः परमयोगाय नमस्तुभ्यमयोनये । नमः परमपूताय नमस्ते परमर्षये ॥ २० ॥ नमः परमविद्याय नमः परमविच्छिदे । नमः परमतत्त्वाय नमस्ते परमात्मने ॥ २१ ॥ नमः परमरूपाय नमः परमतेजसे । नमः परममार्गाय नमस्ते परमेष्ठिने ॥ २२ ॥ परमर्द्धिजुषे धाम्ने परमज्योतिषे नमः । नमः पारेतमःप्राप्तधाम्ने ते परमात्मने ॥ २३ ॥ नमः क्षीण-कलंकाय क्षीणबंध नमोऽस्तु ते । नमस्ते क्षीणमोहाय क्षीण-

दोषाय ते नमः ॥ २४ ॥ नमः सुगतये तुभ्यं शोभनागतमी-
युषे । नमस्तेऽतीन्द्रियज्ञानसुखायानिन्द्रियात्मने ॥ २५ ॥
कायबंधननिर्मोक्षादकायाय नमोस्तु ते । नमस्तुभ्यमयोगाय
योगिनामपि योगिने ॥ २६ ॥ अवेदाय नमस्तुभ्यमकषायाय
ते नमः । नमः परमयोगीन्द्रवंदितांघ्रिद्वयाय ते ॥२७॥ नमः
परमविज्ञान नमः परमसंयम । नमः परमदृग्दृष्टपरमार्थाय ते
नमः ॥२८॥ नमस्तुभ्यमलेश्याय शुक्ललेश्यांशकस्पृशे । नमो
भव्येतरावस्थाव्यतीताय विमोक्षणे ॥ २९ ॥ संज्ञासंज्ञिद्वया-

वस्थातिरिक्तामलात्मने। नमस्ते वीतसंज्ञाय नमः क्षायिकदृष्टये ॥ ३० ॥ अनाहाराय तृप्ताय नमः परमभाजुषे। व्यतीताशेषदोषाय भवाब्धे पारमीयुषे ॥३१॥ अजराय नमस्तुभ्यं नमस्तेऽतीतजन्मने। अमृत्यवे नमस्तुभ्यमचलायाक्षरात्मने ॥३२॥ अलमास्तां गुणस्तोत्रमनन्तास्तावका गुणाः। त्वन्नामस्मृति मात्रेण परमं शं प्रशास्महे ॥ ३३ ॥

इति प्रस्तावना

प्रसिद्धाष्टसहस्रेद्धलक्षणस्त्वं गिरांपतिः। नाम्नामष्ट-

सहस्रेण त्वां स्तुमोऽभीष्टसिद्धये ॥ १ ॥ एवं स्तुत्वा जिनं देवं भक्त्यापरमया सुधीः । पठेदष्टोत्तरं नाम्नां सहस्रं पापशान्तये ॥ श्रीमान्स्वयंभूर्वृषभः शंभवः शंभुरात्मभूः । स्वयंप्रभः प्रभुर्भोक्ता विश्वभूरपुनर्भवः ॥ २ ॥ विश्वात्मा विश्वलोकेशो विश्वतश्चक्षुरक्षरः । विश्वविद्विश्वविद्येशो विश्वयोनिरनीश्वरः ॥ ३ ॥ विश्वदृश्वा विभुर्धाता विश्वेशो विश्वलोचनः । विश्वव्यापी विधिर्वेधाः शाश्वतो विश्वतोमुखः ॥ ४ ॥ विश्वकर्मा जगज्ज्येष्ठो विश्वमूर्तिर्जिनेश्वरः ।

विश्वदृक् विश्वभूतेशो विश्वज्योतिरनीश्वरः ॥ ५ ॥ जिनो जिष्णुरमेयात्मा जगदीशो जगत्पतिः । अनंतचिदचिंत्यात्मा भव्यबंधुरबंधनः ॥ ६ ॥ युगादिपुरुषो ब्रह्मा पंचब्रह्ममयः शिवः । परः परतरः सूक्ष्मः परमेष्ठी सनातनः ॥ ७ ॥ स्वयं-ज्योतिरजोऽजन्मा ब्रह्मयोनिरयोनिजः । मोहारिविजयी जेता धर्मचक्री दयाध्वजः ॥ ८ ॥ प्रशांतारिरनंतात्मा योगी योगी-श्वरार्चितः । ब्रह्मविद् ब्रह्मतत्त्वज्ञो ब्रह्मोद्याविद्यतीश्वरः ॥ ९ ॥ शुद्धो बुद्धः प्रबुद्धात्मा सिद्धार्थः सिद्धशासनः । सिद्धः सिद्धां-

तविद् ध्येयः सिद्धसाध्यो जगद्धितः ॥१०॥ सहिष्णुरच्युतो-
नंतः प्रभविष्णुर्भवोद्भवः । प्रभूष्णुरजरोऽजर्यो भ्राजिष्णुर्धी-
श्वरोऽव्ययः ॥ ११ ॥ विभावसुरसंभूष्णुः स्वयंभूष्णुः पुरातनः ।
परमात्मा परंज्योतिस्त्रिजगत्परमेश्वरः ॥ १२ ॥

इति श्रीमदादिशतम् ॥ १ ॥

(यहां उदकचंदनतंदुल......आदि श्लोक पढ़कर अर्घ चढ़ाना चाहिये)

दिव्यभाषापतिर्दिव्यः पूतवाक्पूतशासनः । पूतात्मा परम-
ज्योतिर्धर्माध्यक्षो दमीश्वरः ॥ १ ॥ श्रीपतिर्भगवानर्हन्नरजा

विरजाः शुचिः। तीर्थंकृत्केवली शान्तः पूजार्हः स्नातकोऽमलः॥ २॥ अनंतदीप्तिर्ज्ञानात्मा स्वयंबुद्धः प्रजापतिः। मुक्तः शक्तो निराबाधो निष्कलो भुवनेश्वरः॥ ३॥ निरंजनो जगज्ज्योतिर्निरुक्तोक्तिर्निरामयः अचलस्थितिरक्षोभ्यः कूटस्थः स्थाणुरक्षयः॥ ४॥ अग्रणीर्ग्रामणीर्नेता प्रणेता न्यायशास्त्रकृत्। शास्ता धर्मपतिर्धर्म्यो धर्मात्मा धर्मतीर्थकृत्॥ ५॥ वृषध्वजो वृषाधीशो वृषकेतुर्वृषायुधः। वृषो वृषपतिर्भर्ता वृषभांको वृषोद्भवः॥ ६॥ हिरण्यनाभिर्भूतात्मा भूतभृद्भूतभावनः।

प्रभवो विभवो भास्वान् भवो भावो भवांतकः ॥ ७ ॥ हिरण्यगर्भः श्रीगर्भः प्रभूतविभवोद्भवः । स्वयंप्रभुः प्रभूतात्मा भूतनाथो जगत्प्रभुः । सर्वादिः सर्वदृक् सार्वः सर्वज्ञः सर्वदर्शनः । सर्वात्मा सर्वलोकेशः सर्ववित्सर्वलोकजित् ॥ ९ ॥ सुगतिः सुश्रुतः सुश्रुक् सुवाक् सूरिर्बहुश्रुतः । विश्रुतो विश्वतःपादो विश्वशीर्षः शुचिश्रवाः ॥ १० ॥ सहस्रशीर्षः क्षेत्रज्ञः सहस्राक्षः सहस्रपात् । भूतभव्यभवद्भर्ता विश्वविद्यामहेश्वरः ॥ ११ ॥

इति दिव्यादिशतम् ॥ २ ॥ अर्घं ।

स्थविष्ठः स्थविरो ज्येष्ठः पृष्ठः प्रेष्ठो वरिष्ठधीः। स्थेष्ठो गरिष्ठो बंहिष्ठः श्रेष्ठो निष्ठो गरिष्ठगीः ॥ १ ॥ विश्वभृद्विश्वसृट् विश्वेट् विश्वभुग्विश्वनायकः। विश्वाशीर्विश्वरूपात्मा विश्वजिद्विजितांतकः ॥२॥ विभवो विभयो वीरो विशोको विजरो जरन्। विरागो विरतोऽसंगो विविक्तो वीतमत्सरः ॥ ३ ॥ विनेयजनताबंधुर्विलीनाशेषकल्मषः। वियोगो योगविद्विद्वान्विधाता सुविधिः सुधीः ॥ ४ ॥ क्षांतिभाक्पृथिवीमूर्तिः शांतिभाक् सलिलात्मकः। वायुमूर्तिरसंगात्मा वह्निमूर्ति-

र्धर्मधृक् ॥५॥ सुयज्वा यजमानात्मा सुत्वा सुत्रामपूजितः । ऋत्विग्यज्ञपतिर्यज्ञो यज्ञांगममृतं हविः ॥६॥ व्योममूर्त्तिरमूर्तात्मा निर्लेपो निर्मलोऽचलः । सोममूर्तिः सुसौम्यात्मा सूर्यमूर्त्तिर्महाप्रभः ॥७॥ मंत्रविन्मंत्रकृन्मंत्री मंत्रमूर्तिरनंतकः । स्वतंत्रस्तंत्रकृत्स्वांतः कृतांतांतः कृतांतकृत् ॥८॥ कृती कृतार्थः सत्कृत्यः कृतकृत्यः कृतक्रतुः । नित्यो मृत्युंजयो मृत्युरमृतात्मामृतोद्भवः ॥ ९ ॥ ब्रह्मनिष्ठः परंब्रह्म ब्रह्मात्मा ब्रह्मसंभवः । महाब्रह्मपतिर्ब्रह्मेट् महाब्रह्मपदेश्वरः ॥ १० ॥ सुप्रसन्नः प्रसन्नात्मा ज्ञानधर्म-

दमप्रभुः । प्रशमात्मा प्रशांतात्मा पुराणपुरुषोत्तमः ॥ ११ ॥

इति स्थविष्ठादिशतम् ॥ ३ ॥ अर्घं ।

महाशोकध्वजोऽशोकः कः स्रष्टा पद्मविष्टरः । पद्मेशः पद्मसंभूतिः पद्मनाभिरनुत्तरः ॥१॥ पद्मयोनिर्जगद्योनिरित्यःस्तुत्यः स्तुतीश्वरः । स्तवनार्हो हृषीकेशो जितजेयः कृतक्रियः ॥ २ ॥ गणाधिपो गणज्येष्ठो गण्यः पुण्यो गणाग्रणीः । गुणाकरो गुणांभोधिर्गुणज्ञो गुणनायकः ॥ ३ ॥ गुणादरी गुणोच्छेदी निर्गुणः पुण्यगीर्गुणः । शरण्यः पुण्यवाक्पूतो वरेण्यः

पुण्यनायकः ॥ ४ ॥ अगण्यः पुण्यधीर्गण्यः पुण्यकृत्पुण्यशासनः । धर्मारामो गुणग्रामः पुण्यापुण्यनिरोधकः ॥ ५ ॥ पापापेतो विपापात्मा विपाप्मा वीतकल्मषः । निर्द्वंद्वो निर्मदः शांतो निर्मोहो निरुपद्रवः ॥ ६ ॥ निर्निमेषो निराहारो निःक्रियो निरुपप्लवः । निष्कलंको निरस्तैना निर्धूतांगो निराश्रयः ॥ ७ ॥ विशालो विपुलज्योतिरतुलोऽचिंत्यवैभवः । सुसंवृतः सुगुप्तात्मा सुवृत्सुनयतत्त्ववित् ॥८॥ एकविद्यो महाविद्यो मुनिः परिवृढः पतिः । धीशो विद्यानिधिः साक्षी विनेता

विहतांतकः ॥९॥ पिता पितामहः पाता पवित्रः पावनो गतिः। त्राता भिषग्वरो वर्यो वरदः परमः पुमान् ॥१०॥ कविः पुराणः पुरुषो वर्षीयान्वृषभः पुरुः। प्रतिष्ठाप्रसवो हेतुर्भुवनैकपितामहः ॥ ११ ॥

इति महाशोकध्वजादिशतम् ॥ ५ ॥ अर्घ्यं ।

श्रीवृक्षलक्षणः श्लक्ष्णो लक्षण्यः शुभलक्षणः । निरक्षः पुंडरीकाक्षः पुष्कलः पुष्करेक्षणः ॥ १ ॥ सिद्धिदः सिद्धसंकल्पः सिद्धात्मा सिद्धिसाधनः । बुद्धबोध्यो महाबोधिर्वर्धमानो मह-

र्द्धिकः ॥२॥ वेदांगो वेदविद्वेद्यो जातरूपो विदांवरः । वेदवेद्यः स्वयंवेद्यो विवेदो वदतांवरः ॥ ३ ॥ अनादिनिधनो व्यक्तो व्यक्तवाग्व्यक्तशासनः । युगादिकृद्युगाधारो युगादिर्जगदादिजः ॥४॥ अतींद्रोऽतींद्रियो धींद्रो महेंद्रोऽतींद्रियार्थदृक् । अनिंद्रियोऽहमिंद्रार्च्यो महेंद्रमहितो महान् ॥ ५ ॥ उद्भवः कारणं कर्ता पारगो भवतारकः । अग्राह्यो गहनं गुह्यं परार्ध्यं परमेश्वरः ॥६॥ अनंतर्द्धिरमेयर्द्धिरचिंत्यर्द्धिः समग्रधीः । प्राग्र्यः प्राग्रहरोऽभ्यग्र्यः प्रत्यग्रोग्र्योग्रिमोग्रजः ॥ ७ ॥ महातपा महा

तेजा महोदर्को महोदयः। महायशो महाधामा महासत्त्वो महाधृतिः ॥ ८ ॥ महाधैर्यो महावीर्यो महासंपन्महाबलः। महाशक्तिर्महाज्योतिर्महाभूतिर्महाद्युतिः ॥ ९ ॥ महामतिर्महानीतिर्महा क्षांतिर्महोदयः। महाप्राज्ञो महाभागो महानंदो महाकविः ॥ १० ॥ महामहामहाकीर्तिर्महाकांतिर्महावपुः। महादानो महाज्ञानो महायोगो महागुणः ॥ ११ ॥ महामहपतिः प्राप्तमहाकल्याणपंचकः। महाप्रभुर्महाप्रातिहार्याधीशो महेश्वरः ॥ १२ ॥

इति श्रीवृक्षादिशतम् ॥ ५ ॥ अर्घं।

महामुनिर्महामौनी महाध्यानी महादमः। महाक्षमो महाशीलो महायज्ञो महामखः ॥ १ ॥ महाव्रतपतिर्मह्यो महाकांतिधरोऽधिपः। महामैत्रीमयोऽमेयो महोपायो महोदयः ॥ २ ॥ महाकारुण्यको मंता महामंत्रो महायतिः। महानादो महाघोषो महेज्यो महसांपतिः ॥ ३ ॥ महाध्वरधरो धुर्यो महौदार्यो महेष्ट्वाक्। महात्मा महसांधाम महर्षिर्महितोदयः ॥ ४ ॥ महाक्लेशांकुशः शूरो महाभूतपतिर्गुरुः। महापराक्रमोऽनंतो महाक्रोधरिपुर्वशी ॥५॥ महाभवाब्धिसंतारिर्महामोहाद्रिसूदनः।

महागुणाकरः क्षांतो महायोगीश्वरः शमी ॥ ६ ॥ महाध्यान-पतिर्ध्याता महाधर्मा महाव्रतः । महाकर्मारिरात्मज्ञो महादेवो महेशिता ॥ ७ ॥ सर्वक्लेशापहः साधुः सर्वदोषहरो हरः । असंख्येयोऽप्रमेयात्मा शमात्मा प्रशमाकरः ॥ ८ ॥ सर्वयोगी-श्वरोऽचिंत्यः श्रुतात्मा विष्टरश्रवाः । दांतात्मा दमतीर्थेशो योगात्मा ज्ञानसर्वगः ॥९॥ प्रधानमात्मा प्रकृतिः परमः परमो-दयः । प्रक्षीणबंधः कामारिः क्षेमकृत्क्षेमशासनः ॥ १० ॥ प्रणवः प्रणयः प्राणः प्राणदः प्रणतेश्वरः । प्रमाणं प्रणिधिर्दक्षो दक्षिणो-

ध्वर्युरध्वरः ॥ ११ ॥ आनंदो नंदनो नंदो वंद्योऽनिंद्योऽभिनंदनः । कामहा कामदः काम्यः कामधेनुरारिंजयः ॥ १२ ॥

इति महामुन्यादिशतम् ॥ ६ ॥ अर्घं ।

असंस्कृतःसुसंस्कारः प्राकृतो वैकृतांतकृत् । अंतकृत्कांतिगुः कांतश्चिंतामणिरभीष्टदः ॥१॥ अजितो जितकामारिरमितोऽमितशासनः । जितक्रोधो जितामित्रो जितक्लेशो जितांतकः ॥ २ ॥ जिनेंद्रः परमानंदो मुनींद्रो दुंदुभिस्वनः । महेंद्रवंद्यो योगींद्रो यतींद्रो नाभिनंदनः ॥ ३ ॥ नाभेयो नाभिजो जातः

सुव्रतो मनुरुत्तमः । अभेद्योऽनत्ययोऽनाश्वानधिकोऽधिगुरुः सुधीः ॥ ४ ॥ सुमेधा विक्रमी स्वामी दुराधर्षो निरुत्सुकः । विशिष्टः शिष्टभुक् शिष्टः प्रत्ययः कामनोऽनघः ॥ ५ ॥ क्षेमी क्षेमंकरोऽक्षय्यः क्षेमधर्मपतिः क्षमी । अग्राह्यो ज्ञाननिग्राह्यो ध्यानगम्यो निरुत्तरः ॥ ६ ॥ सुकृती धातुरिज्यार्हः सुनयश्चतुराननः । श्रीनिवासश्चतुर्वक्त्रश्चतुरास्यश्चतुर्मुखः ॥७॥ सत्यात्मा सत्यविज्ञानः सत्यवाक्सत्यशासनः । सत्याशीः सत्यसंधानः सत्यः सत्यपरायणः ॥८॥ स्थेयान्स्थवीयान्नेदीयान्दवीयान्दूर-

दर्शनः। अणोरणीयाननणुर्गुरुराद्यो गरीयसां ॥ ९ ॥ सदायोगः सदाभोगः सदातृप्तः सदाशिवः। सदागतिः सदासौख्यः सदाविद्यः सदोदयः ॥ १० ॥ सुघोषः सुमुखः सौम्यः सुखदः सुहितः सुहृत्। सुगुप्तो गुप्तिभृद्गोप्ता लोकाध्यक्षो दमीश्वरः ॥११॥

इति असंस्कृतादिशतम् ॥ ७ ॥ अर्घं।

बृहन्बृहस्पतिर्वाग्मी वाचस्पतिरुदारधीः। मनीषी धिषणो धीमाञ्छेमुषीशो गिरांपतिः ॥ २ ॥ नैकरूपो नयस्तुंगो नैकात्मा नैकधर्मकृत्। अविज्ञेयोऽप्रतर्क्यात्मा कृतज्ञः कृतलक्षणः

॥ २ ॥ ज्ञानगर्भो दयागर्भो रत्नगर्भः प्रभास्वरः । पद्मगर्भो जग-
द्गर्भो हेमगर्भः सुदर्शनः ॥ ३ ॥ लक्ष्मीवांस्त्रिदशाध्यक्षो दृढीयानि-
न ईशिता । मनोहरो मनोज्ञांगो धीरो गंभीरशासनः ॥ ४ ॥
धर्मयूपो दयायागोः धर्मनेमिर्मुनीश्वरः । धर्मचक्रायुधो देवः
कर्महा धर्मघोषणः ॥ ५ ॥ अमोघवागमोघाज्ञो निर्मलोऽमोघ-
शासनः । सुरूपः सुभगस्त्यागी समयज्ञः समाहितः ॥ ६ ॥
सुस्थितः स्वास्थ्यभाक्स्वस्थो नीरजस्को निरुद्धवः । अलेपो
निष्कलंकात्मा वीतरागो गतस्पृहः ॥ ७ ॥ वश्येंद्रियो

विमुक्तात्मा निःसपत्नो जितेंद्रियः । प्रशांतोऽनंतधामर्षि-मंगलं मलहानघः ॥ ८ ॥ अनीदृगुपमाभूतो दृष्टिर्दैवमगोचरः । अमूर्त्तो मूर्त्तिमानेको नैको नानैकतत्त्वदृक् ॥९॥ अध्यात्मगम्यो गम्यात्मा योगविद्योगिवंदितः । सर्वत्रगः सदाभावी त्रिकालविषयार्थदृक् ॥१०॥ शंकरः शंवदो दांतो दमी क्षांतिपरायणः । अधिपः परमानंदः परात्मज्ञः परात्परः ॥ ११ ॥ त्रिजगद्वल्लभोऽभ्यर्च्यस्त्रिजगन्मंगलोदयः । त्रिजगत्पतिपूजांघ्रिस्त्रिलोकाग्रशिखामणिः ॥ १२ ॥

इति बृहदादिशतम् ॥ ८ ॥ अर्घं ।

त्रिकालदर्शी लोकेशो लोकधाता दृढव्रतः । सर्वलोकातिगः पूज्यः सर्वलोकैकसारथिः ॥ १ ॥ पुराणपुरुषः पूर्वः कृतपूर्वांगविस्तरः । आदिदेवः पुराणाद्यः पुरुदेवोऽधिदेवता ॥ २ ॥ युगमुख्यो युगज्येष्ठो युगादिस्थितिदेशकः । कल्याणवर्णः कल्याणः कल्यः कल्याणलक्षणः ॥ ३ ॥ कल्याणः प्रकृतिर्दीप्तः कल्याणात्मा विकल्मषः । विकलंकः कलातीतः कलिलघ्नः कलाधरः ॥ ४ ॥ देवदेवो जगन्नाथो जगद्बंधुर्जगद्विभुः । जगद्धितैषी लोकज्ञः सर्वगो जगदग्रजः ॥ ५ ॥ चराचरगुरु-

गोप्यो गूढात्मा गूढगोचरः । सद्योजातः प्रकाशात्मा ज्वलज्ज्वलनसप्रभः ॥ ६ ॥ आदित्यवर्णो भर्माभः सुप्रभः कनकप्रभः । सुवर्णवर्णो रुक्माभः सूर्यकोटिसमप्रभः ॥७॥ तपनीयनिभस्तुंगो बालार्काभोऽनलप्रभः । संध्याभ्रबभ्रुर्हेमाभस्तप्तचामीकरच्छविः ॥८॥ निष्टप्तकनकच्छायः कनत्कांचनसन्निभः । हिरण्यवर्णः स्वर्णाभः शातकुंभनिभप्रभः ॥९॥ द्युम्नभाजातरूपाभो दीप्तजांबूनदद्युतिः । सुधौतकलधौतश्रीः प्रदीप्तो हाटकद्युतिः ॥ १० ॥ शिष्टेष्टः पुष्टिदः पुष्टः स्पष्टः स्पष्टाक्षरः

क्षमः । शत्रुघ्नोऽप्रतिघोऽमोघः प्रशास्ता शासिता स्वभूः ॥११॥
शांतिनिष्ठो मुनिज्येष्ठः शिवतातिः शिवप्रदः । शांतिदः
शांतिकृच्छांतिः कांतिमान्कामितप्रदः ॥ १२ ॥ श्रेयोनिधिर-
धिष्ठानमप्रतिष्ठः प्रतिष्ठितः । सुस्थितः स्थावरः स्थाणुः प्रथीया-
न्प्रथितः पृथुः ॥ १३ ॥

इति त्रिकालदर्श्यादिशतम् ॥ ६ ॥ अर्घं ।

दिग्वासा वातरशनो निर्ग्रंथेशो निरंबरः । निष्किंचनो
निराशंसो ज्ञानचक्षुरमोमुहः ॥ १ ॥ तेजोराशिरनंतौजा ज्ञा-

नाब्धिः शीलसागरः । तेजोमयोऽमितज्योतिर्ज्योतिर्मूर्तिस्त-
मोपहः ॥ २ ॥ जगच्चूडामणिर्दीप्तः सर्वविघ्नविनायकः ।
कलिघ्नः कर्मशत्रुघ्नो लोकालोकप्रकाशकः ॥ ३ ॥ अनिद्रालु-
रतंद्रालुर्जागरूकः प्रभामयः । लक्ष्मीपतिर्जगज्ज्योतिर्धर्मराजः
प्रजाहितः ॥ ४ ॥ मुमुक्षुर्बंधमोक्षज्ञो जिताक्षो जितमन्मथः ।
प्रशांतरसशैलूषो भव्यपेटकनायकः ॥ ५ ॥ मूलकर्ताखिल-
ज्योतिर्मलघ्नो मूलकारणः । आप्तो वागीश्वरः श्रेयाञ्छ्रायसो-
क्तिर्निरुक्तवाक् ॥ ६ ॥ प्रवक्ता वचसामीशो मारजिद्विश्वभा-

ववित् । सुतनुस्तनुनिर्मुक्तः सुगतो हतदुर्नयः ॥ ७ ॥ श्रीशः श्रीश्रितपादाब्जो वीतभीरभयंकरः । उत्सन्नदोषो निर्विघ्नो निश्चलो लोकवत्सलः ॥ ८ ॥ लोकोत्तरो लोकपतिर्लोकचक्षुरपारधीः । धीरधीर्बुद्धसन्मार्गः शुद्धः सूनृतपूतवाक् ॥ ९ ॥ प्रज्ञापारमितः प्राज्ञो यतिर्नियमितेंद्रियः । भदंतो भद्रकृद्भद्रः कल्पवृक्षो वरप्रदः ॥ १० ॥ समुन्मूलितकर्मारिः कर्मकाष्ठाशुशुक्षणिः । कर्मण्यः कर्मठः प्रांशुर्हेयादेयविचक्षणः ॥ ११ ॥ अनंतशक्तिरच्छेद्यस्त्रिपुरारिस्त्रिलोचनः । त्रिनेत्रस्त्र्यंबकस्त्र्य-

क्षः केवलज्ञानवीक्षणः ॥ १२ ॥ समंतभद्रः शांतारिर्धर्माचार्यो दयानिधिः । सूक्ष्मदर्शी जितानंगः कृपालुर्धर्मदेशकः ॥ १३ ॥ शुभंयुः सुखसाद्भूतः पुण्यराशिरनामयः । धर्मपालो जगत्पालो धर्मसाम्राज्यनायकः ॥ १४ ॥

इति दिग्वासादि शतं ॥ १० ॥ इत्यष्टाधिकसहस्रनामावली समाप्ता । अर्घं ।

धाम्नांपते तवामूनि नामान्यागमकोविदैः । समुच्चितान्यनुध्यायन्पुमान्पूतस्मृतिर्भवेत् ॥ १ ॥ गोचरोऽपि गिरामासां त्वमवाग्गोचरो मतः । स्तोता तथाप्यसंदिग्धं त्वत्तोऽभीष्टफलं

लभेत् ॥ २ ॥ त्वमतोऽसि जगद्बंधुस्त्वमतोऽसि जगद्भिषक् । त्वमतोऽसि जगद्धाता त्वमतोऽसि जगद्धितः ॥ ३ ॥ त्वमेकं जगतां ज्योतिस्त्वं द्विरूपोपयोगभाक् । त्वं त्रिरूपैकमुक्त्यंगं सोत्थानंतचतुष्टयः ॥४॥ त्वं पञ्चब्रह्मतत्त्वात्मा पञ्चकल्याणनायकः । षड्भेदभावतत्त्वज्ञस्त्वं सप्तनयसंग्रहः ॥५॥ दिव्याष्टगुणमूर्तिस्त्वं नवकेवललब्धिकः । दशावतारनिर्धार्यो मां पाहि परमेश्वर ॥६॥ युष्मन्नामावलीदृब्धविलसत्स्तोत्रमालया । भवंतं वरिवस्यामः प्रसीदानुगृहाण नः ॥७॥ इदं स्तोत्रमनुस्मृत्य पूतो

भवति भाक्तिकः । यः सपाठं पठत्येनं स स्यात्कल्याणभाजनं ॥ ८ ॥ ततः सदेदं पुण्यार्थी पुमान्पठति पुण्यधीः । पौरुहूतीं श्रियं प्राप्तुं परमामभिलाषुकः ॥ ९ ॥ स्तुत्वेति मघवा देवं चराचरजगद्गुरुं । ततस्तीर्थविहारस्य व्यधात्प्रस्तावनामिमां ॥ १० ॥ स्तुतिः पुण्यगुणोत्कीर्तिः स्तोता भव्यः प्रसन्नधीः । निष्ठितार्थो भवांस्तुत्यः फलं नैश्रेयसं सुखं ॥ ११ ॥

यः स्तुत्यो जगतां त्रयस्य न पुनः स्तोता स्वयं कस्यचित्
ध्येयो योगिजनस्य यश्च नितरां ध्याता स्वयं कस्यचित् ॥

यो नेतॄन् नयते नमस्कृतिमलं नंतव्यपक्षेक्षणः
स श्रीमान् जगतां त्रयस्य च गुरुर्देवः पुरुः पावनः ॥ १२ ॥
तं देवं त्रिदशाधिपार्चितपदं घातिक्षयानंतरं
प्रोत्थानंतचतुष्टयं जिनमिमं भव्याब्जनीनामिनं ।
मानस्तंभविलोकनानतजगन्मान्यं त्रिलोकीपतिं
प्राप्ताचिंत्यबहिर्विभूतिमनघं भक्त्या प्रवंदामहे ॥ १३ ॥

पुष्पांजलिं क्षिपेत् ।

इतिश्रीभगवज्जिनसेनाचार्यविरचितजिनसहस्रनामस्तवनं समाप्तम् ।

२। श्रीमानतुंगाचार्यविरचित आदिनाथस्तोत्रं।

भक्तामरस्तोत्र।

वसंततिलका।

भक्तामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणामुद्योतकं दलितपापतमोवितानं। सम्यक् प्रणम्य जिनपादयुगं युगादा-वालंबनं भवजले पततां जनानां ॥ १ ॥ यः संस्तुतः सकलवाङ्मयतत्त्व-बोधादुद्भूतबुद्धिपटुभिः सुरलोकनाथैः। स्तोत्रैर्जगत्त्रितय-चित्तहरैरुदारैः, स्तोष्ये किलाहमपि तं प्रथमं जिनेंद्रं ॥ २ ॥

बुद्ध्या विनापि विबुधार्चितपादपीठ स्तोतुं समुद्यतमतिर्विग-
तत्रपोऽहं । बालं विहाय जलसंस्थितमिंदुबिंबमन्यः क इच्छति
जनः सहसा गृहीतुं ॥ ३ ॥ वक्तुं गुणान्गुणसमुद्र शशांककां-
तान्, कस्ते क्षमः सुरगुरुप्रतिमोऽपि बुद्ध्या । कल्पांतकालपव-
नोद्धतनक्रचक्रं, को वा तरीतुमलमंबुनिधिं भुजाभ्यां ॥ ४ ॥
सोऽहं तथापि तव भक्तिवशान्मुनीश, कर्तुं स्तवं विगतश-
क्तिरपि प्रवृत्तः । प्रीत्यात्मवीर्यमविचार्य मृगी मृगेंद्रं, नाभ्येति
किं निजशिशोः परिपालनार्थं ॥ ५ ॥ अल्पश्रुतं श्रुतवतां प-

रिहासधाम, त्वद्भक्तिरेव मुखरीकुरुते बलान्मां। यत्कोकिलः किल मधौ मधुरं विरौति, तच्चाम्रचारुकलिकानिकरैकहेतु ॥ ६ ॥ त्वत्संस्तवेन भवसंततिसन्निबद्धं पापं क्षणात्क्षयमुपैति शरीरभाजां। आक्रांतलोकमलिनीलमशेषमाशु, सूर्यांशुभिन्नमिव शार्वरमंधकारं ॥ ८ ॥ मत्वेति नाथ तव संस्तवनं मयेदमारभ्यते तनुधियापि तव प्रभावात्। चेतो हरिष्यति सतां नलिनीदलेषु, मुक्ताफलद्युतिमुपैति ननूदबिंदुः ॥ ८ ॥ आस्तां तव स्तवनमस्तसमस्तदोषं, त्वत्संकथापि जगतां दुरितानि हंति।

दूरे सहस्रकिरणः कुरुते प्रभैव, पद्माकरेषु जलजानि विकासभांजि ॥ ९ ॥ नात्यद्भुतं भुवनभूषण भूतनाथ ! भूतैर्गुणैर्भुवि भवंतमभिष्टुवंतः । तुल्या भवंति भवतो ननु तेन किं वा, भूत्याश्रितं य इह नात्मसमं करोति ॥ १० ॥ दृष्ट्वा भवंतमनिमेषविलोकनीयं, नान्यत्र तोषमुपयाति जनस्य चक्षुः । पीत्वा पयः शशिकरद्युतिदुग्धसिंधोः क्षारं जलं जलनिधे रसितुं क इच्छेत् ॥ ११ ॥ यैः शांतरागरुचिभिः परमाणुभिस्त्वं, निर्मापितस्त्रिभुवनैकललामभूत । तावंत एव खलु तेप्यणवः पृथिव्यां

यत्ते समानमपरं न हि रूपमस्ति ॥ १२ ॥ वक्त्रं क ते सुर-नरोरगनेत्रहारि, निश्शेषनिर्जितजगत्त्रितयोपमानं । बिंबं कलंकमलिनं क निशाकरस्य, यद्वासरे भवति पांडुपलाशकल्पं ॥ १३ ॥ संपूर्णमंडलशशांककलाकलाप-शुभ्रा गुणास्त्रिभुवनं तव लंघयंति । ये संश्रितास्त्रिजगदीश्वरनाथमेकं, कस्तान्नि-वारयति संचरतो यथेष्टं ॥ १४ ॥ चित्रं किमत्र यदि ते त्रि-दशांगनाभिर्, नीतं मनागपि मनो न विकारमार्गं । कल्पांत-कालमरुता चलिताचलेन, किं मंदराद्रिशिखरं चलितं कदा-

चित् ॥ १५ ॥ निर्धूमवर्त्तिरपवार्जिततैलपूरः, कृत्स्नं जगत्त्र-
यमिदं प्रकटीकरोषि । गम्यो न जातु मरुतां चलिताचलानां,
दीपोऽपरस्त्वमसि नाथ जगत्प्रकाशः ॥१६॥ नास्तं कदाचिदु-
पयासि न राहुगम्यः स्पष्टीकरोषि सहसा युगपज्जगंति । नांभो-
धरोदरनिरुद्धमहाप्रभावः सूर्यातिशायिमहिमासि मुनींद्र लोके
॥ १७ ॥ नित्योदयं दलितमोहमहांधकारं, गम्यं न राहुवदन-
स्य न वारिदानां । विभ्राजते तव मुखाब्जमनल्पकांति, विद्यो-
तयज्जगदपूर्वशशांकबिंबं ॥ १८ ॥ किं शर्वरीषु शशिनाह्नि

विवस्वता वा, युष्मन्मुखेंदुदलितेषु तमस्सु नाथ । निष्पन्नशा-
लिवनशालिनि जीवलोके, कार्यं कियज्जलधरैर्जलभारनम्रैः
॥ १९ ॥ ज्ञानं यथा त्वयि विभाति कृतावकाशं, नैवं तथा
हरिहरादिषु नायकेषु । तेजःस्फुरन्मणिषु याति यथा महत्त्वं
नैवं तु काचशकले किरणाकुलेऽपि ॥ २० ॥ मन्ये वरं हरि-
हरादय एव दृष्टा, दृष्टेषु येषु हृदयं त्वयि तोषमेति । किं वी-
क्षितेन भवता भुवि येन नान्यः, कश्चिन्मनो हरति नाथ
भवांतरेऽपि ॥ २१ ॥ स्त्रीणां शतानि शतशो जनयंति पुत्रान्,

नान्या सुतं त्वदुपमं जननी प्रसूता। सर्वा दिशो दधति भानि सहस्त्ररश्मिं, प्राच्येव दिग् जनयति स्फुरदंशुजालं ॥ २२ ॥
त्वामामनंति मुनयः परमं पुमांसमादित्यवर्णममलं तमसः पुरस्तात् । त्वामेव सम्यगुपलभ्य जयंति मृत्युं, नान्यः शिवश्शिवपदस्य मुनींद्र पंथाः ॥२३॥ त्वामव्ययं विभुमचिंत्य-मसंख्यमाद्यं, ब्रह्माणमीश्वरमनंतमनंगकेतुं । योगीश्वरं विदि-तयोगमनेकमेकं, ज्ञानस्वरूपममलं प्रवदंति संतः ॥ २४ ॥
बुद्धस्त्वमेव विबुधार्चितबुद्धिबोधात्, त्वं शंकरोऽसि भुवनत्र-

यशंकरत्वात् । धातासि धीर शिवमार्गविधेर्विधानाद् व्यक्तं त्वमेव भगवन्पुरुषोत्तमोऽसि ॥ २५ ॥ तुभ्यं नमस्त्रिभुवनार्त्तिहराय नाथ, तुभ्यं नमः क्षितितलामलभूषणाय । तुभ्यं नमस्त्रिजगतः परमेश्वराय, तुभ्यं नमो जिनभवोदधिशोषणाय । ॥ २६ ॥ को विस्मयोऽत्र यदि नाम गुणैरशेषैस्त्वं संश्रितो निरवकाशतया मुनीश । दोषैरुपात्तविविधाश्रयजातगर्वैः, स्वप्नांतरे ऽपि न कदाचिदपीक्षितोऽसि ॥ २७ ॥ उच्चैरशोकतरुसंश्रितमुन्मयूखमाभाति रूपममलं भवतो नि-

तांतं । स्पष्टोल्लसत्किरणमस्ततमोवितानं, विंबं रवेरिव पयोधरपार्श्ववर्ति ॥ २८ ॥ सिंहासने मणिमयूखशिखा-विचित्रे विभ्राजते तव वपुः कनकावदातं । विंबं वियद्विलसं-दंशुलतावितानं तुंगोदयाद्रिशिरसीव सहस्ररश्मेः ॥ २९ ॥ कुंदावदातचलचामरचारुशोभं, विभ्राजते तव वपुः कलधौत-कांतं । उद्यच्छशांकशुचिनिर्झरवारिधारमुच्चैस्तटं सुरगिरेरिव शातकौंभं ॥ ३० ॥ छत्रत्रयं तव विभाति शशांककांतमुच्चै-स्थितं स्थगितभानुकरप्रतापं । मुक्ताफलप्रकरजालविवृद्धशोभं,

प्रख्यापयत्त्रिजगतः परमेश्वरत्वं ॥ ३१ ॥ गंभीरताररवपूरि-
तदिग्विभागस्त्रैलोक्यलोकशुभसंगमभूतिदक्षः । सद्धर्मराज-
जयघोषणघोषकः सन्, खे दुंदुभिर्ध्वनति ते यशसः प्रवादी
॥ ३२ ॥ मंदारसुंदरनमेरुसुपारिजातसंतानकादिकुसुमोत्कर-
वृष्टिरुद्धा । गंधोदबिंदुशुभमंदमरुत्प्रयाता, दिव्या दिवः पतति
ते वयसां ततिर्वा ॥३३॥ शुंभत्प्रभावलयभूरिविभा विभोस्ते,
लोकत्रये द्युतिमतां द्युतिमाक्षिपंती । प्रोद्यद्दिवाकरनिरंतरभू-
रिसंख्या, दीप्त्या जयत्यपि निशामपि सोमसोम्यां ॥ ३४ ॥

स्वर्गापवर्गगममार्गविमार्गणेष्टः, सद्धर्मतत्त्वकथनैकपटुस्त्रिलो-
क्याः। दिव्यध्वनिर्भवति ते विशदार्थसर्वभाषास्वभावपरिणाम-
गुणैः प्रयोज्यः ॥ ३५ ॥ उन्निद्रहेमनवपंकजपुंजकांती, पर्यु-
ल्लसन्नखमयूखशिखाभिरामौ। पादौ पदानि तव यत्र जिनेंद्र!
धत्तः, पद्मानि तत्र विबुधाः परिकल्पयंति ॥ ३६ ॥ इत्थं यथा
तव विभूतिरभूज्जिनेंद्र, धर्मोपदेशनविधौ न तथा परस्य।
यादृक्प्रभा दिनकृतः प्रहतांधकारा, तादृक् कुतो ग्रहगणस्य
विकाशिनोपि ॥ ३७ ॥ श्च्योतन्मदाविलविलोलकपोलमूल-

मत्तभ्रमद्भ्रमरनादविवृद्धकोपं । ऐरावताभमिभमुद्धतमापतंतं, दृष्ट्वा भयं भवति नो भवदाश्रितानां ॥ ३८ ॥ भिन्नेभकुंभगलदुज्ज्वलशोणिताक्तमुक्ताफलप्रकरभूषितभूमिभागः । बद्धक्रमः क्रमगतं हरिणाधिपोऽपि, नाक्रामति क्रमयुगाचलसंश्रितं ते ॥ ३९ ॥ कल्पांतकालपवनोद्धतवह्निकल्पं, दावानलं ज्वलितमुज्ज्वलमुत्स्फुलिंगं । विश्वं जिघित्सुमिव संमुखमापतंतं, त्वन्नामकीर्त्तनजलं शमयत्यशेषं ॥ ४० ॥ रक्तेक्षणं समदकोकिलकंठनीलं, क्रोधोद्धतं फणिनमुत्फणमापतंतं । आक्रा-

मति क्रमयुगेण निरस्तशंकस्त्वन्नामनागदमनी हृदि यस्य पुंसः ॥ ४१ ॥ बलत्तुरंगगजगर्जितभीमनादमाजौ बलं बलवतामपि भूपतीनां । उद्यद्दिवाकरमयूखशिखापविद्धं, त्वत्कीर्त्तनात्तम इवाशु भिदामुपैति ॥४२॥ कुंताग्रभिन्नगजशोणितवारिवाहवेगावतारतरणातुरयोधभीमे । युद्धे जयं विजितदुर्जयजेयपक्षास्, त्वत्पादपंकजवनाश्रयिणो लभंते ॥ ४३ ॥ अंभोनिधौ क्षुभितभीषणनक्रचक्र, पाठीनपीठभयदोल्वणवाडवाग्नौ । रंगत्तरंगशिखरस्थितयानपात्रास् त्रासं विहाय

भवतः स्मरणाद्व्रजंति ॥ ४४ ॥ उद्भूतभीषणजलोदरभार-
भुग्नाः शोच्यां दशामुपगताश्च्युतजीविताशाः । त्वत्पादपंकज-
रजोमृतदिग्धदेहा, मर्त्या भवंति मकरध्वजतुल्यरूपाः ॥४५॥
आपादकंठमुरुशृंखलवेष्टितांगा, गाढं वृहन्निगडकोटिनिघृष्ट-
जंघाः । त्वन्नाममंत्रमनिशं मनुजाः स्मरंतः, सद्यः स्वयं विग-
तबंधभया भवंति ॥४६॥ मत्तद्विपेंद्रमृगराजदवानलाहिसंग्राम-
वारिधिमहोदरबंधनोत्थं । तस्याशु नाशमुपयाति भयं भियेव,
यस्तावकं स्तवमिमं मतिमानधीते ॥ ४७ ॥ स्तोत्रस्रजं तव

जिनेंद्र गुणैर्निबद्धां, भक्त्या मया विविधवर्णविचित्रपुष्पां ।
धत्ते जनो य इह कंठगतामजस्रं, तं मानतुंगमवशा समुपैति
लक्ष्मीः ॥ ४८ ॥

इति श्रीमानतुंगाचार्यविरचितमादिनाथस्तोत्रं समाप्तं ॥

श्रीसिद्धसेन दिवाकरप्रणीतं

३ । कल्याणमंदिरस्तोत्रं ।

कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि भीताभयप्रदमनिंदितमंघ्रिपद्मं ।
संसारसागरनिमज्जदशेषजंतुपोतायमानमभिनम्य जिनेश्वरस्य

॥ १ ॥ यस्य स्वयं सुरगुरुर्गरिमांबुराशेः स्तोत्रं सुविस्तृतमतिर्न विभुर्विधातुं । तीर्थेश्वरस्य कमठस्मयधूमकेतोस्तस्याहमेष किल संस्तवनं करिष्ये ॥ २ ॥ सामान्यतोपि तव वर्णयितुं स्वरूपमस्मादृशाः कथमधीश भवंत्यधीशाः । धृष्टोपि कौशिकशिशुर्यदि वा दिवांधो रूपं प्ररूपयति किं किल धर्मरश्मेः ॥ ३ ॥ मोहक्षयादनुभवन्नपि नाथ मर्त्यो नूनं गुणान्गणयितुं न तव क्षमेत । कल्पांतवांतपयसः प्रकटोऽपि यस्मान्मीयेत केन जलधेर्ननु रत्नराशिः ॥ ४ ॥ अभ्युद्यतोस्मि

तव नाथ जडाशयोपि कर्तुं स्तवं लसदसंख्यगुणाकरस्य । बालोपि किं न निजबाहुयुगं वितत्य विस्तीर्णतां कथयति स्वधियांबुराशेः ॥ ५ ॥ ये योगिनामपि न यांति गुणास्तवेश वक्तुं कथं भवति तेषु ममावकाशः । जाता तदेवमसमीक्षित-कारितेयं जल्पंति वा निजगिरा ननु पक्षिणोपि ॥ ६ ॥ आ-स्तामचिंत्यमहिमा जिनसंस्तवस्ते नामापि पाति भवतो भवतो जगंति । तीव्रातपोपहतपांथजनान्निदाघे प्रीणाति पद्मसरसः सरसोऽनिलोपि ॥ ७ ॥ हृद्वर्तिनि त्वयि विभो शिथिलीभ-

भवंति जंतोः क्षणेन निबिडा अपि कर्मबंधाः । सद्यो भुजंगममया इव मध्यभागमभ्यागते वनशिखंडिनि चंदनस्य ॥ ८ ॥ मुच्यंत एव मनुजाः सहसा जिनेंद्र रौद्रैरुपद्रवशतैस्त्वयि वीक्षितेऽपि । गोस्वामिनि स्फुरिततेजसि दृष्टमात्रे चौरैरिवाशु पशवः प्रपलायमानैः ॥ ९ ॥ त्वं तारको जिन कथं भविनां त एव त्वामुद्वहंति हृदयेन यदुत्तरंतः । यद्वा दृतिस्तरति यज्जलमेष नूनमंतर्गतस्य मरुतः स किलानुभावः ॥ १० ॥ यस्मिन्हरप्रभृतयोऽपि हतप्रभावाः सोपि त्वया रतिपतिः

क्षपितः क्षणेन । विध्यापिता हुतभुजः पयसाथ येन पीतं न किं तदपि दुर्धरवाडवेन ॥ १२ ॥ स्वामिन्ननल्पगरिमाणमपि प्रपन्नास्त्वां जंतवः कथमहो हृदये दधानाः । जन्मोदधिं लघु तरंत्यतिलाघवेन चिंत्यो न हंत महतां यदि वा प्रभावः ॥ १२ ॥ क्रोधस्त्वया यदि विभो प्रथमं निरस्तो ध्वस्तास्तदा बद कथं किल कर्मचौराः । प्लोषत्यमुत्र यदि वा शिशिरापि लोके नीलद्रुमाणि विपिनानि न किं हिमानी ॥ १३ ॥

त्वां योगिनो जिन सदा परमात्मरूपमन्वेषयंति हृदयांबुजको-

षट्देशे । पूतस्य निर्मलरुचेर्यदि वा किमन्यदक्षस्य संभवपदं ननु कर्णिकायाः ॥१४॥ ध्यानाज्जिनेश भवतो भविनः क्षणेन देहं विहाय परमात्मदशां व्रजंति । तीव्रानलादुपलभावमपास्य लोके चामीकरत्वमचिरादिव धातुभेदाः ॥१५॥ अंतः सदैव जिन यस्य विभाव्यसे त्वं भव्यैः कथं तदपि नाशयसे शरीरं । एतत्स्वरूपमथ मध्यविवर्तिनो हि यद्विग्रहं प्रशमयंति महानुभावाः ॥ १६ ॥ आत्मा मनीषिभिरयं त्वदभेदबुद्ध्या ध्यातो जिनेंद्र भवतीह भवत्प्रभावः । पानीयमप्यमृतमित्यनुचिंत्यमानं

किं नाम नो विषविकारमपाकरोति ॥१७॥ त्वामेव वीततमसं परवादिनोऽपि नूनं विभो हरिहरादिधिया प्रपन्नाः । किं काच-कामलिभिरीश सितोऽपि शंखो नो गृह्यते विविधवर्णविपर्य-येण ॥१८॥ धर्मोपदेशसमये सविधानुभावादास्तां जनो भवति ते तरुरप्यशोकः । अभ्युद्गते दिनपतौ समहीरुहोऽपि किं वा विबोधमुपयाति न जीवलोकः ॥१९॥ चित्रं विभो कथमवाङ्-मुखवृंतमेव विष्वक्पतत्यविरला सुरपुष्पवृष्टिः । त्वद्गोचरे सुमनसां यदि वा मुनीश गच्छंति नूनमध एव हि बंधनानि

॥ २० ॥ स्थाने गभीरहृदयोदधिसंभवायाः पीयूषतां तव गिरः समुदीरयंति । पीत्वा यतः परमसंमदसंगभाजो भव्या व्रजंति तरसाप्यजरामरत्वं ॥ २१ ॥ स्वामिन्सुदूरमवनम्य समुत्पतंतो मन्ये वदंति शुचयः सुरचामरौघाः । येऽस्मै नतिं विदधते मुनिपुंगवाय ते नूनमूर्ध्वगतयः खलु शुद्धभावाः ॥२२॥ श्यामं गभीरगिरमुज्ज्वलहेमरत्नसिंहासनस्थमिह भव्यशिखंडिनस्त्वां । आलोकयंति रभसेन नदंतमुच्चैश्चामीकराद्रिशिरसीव नवांबुवाहं ॥ २३ ॥ उद्गच्छता तव शितिद्युतिमंडलेन

लुसच्छदच्छविरशोकतरुर्बभूव । सांनिध्यतोपि यदि वा तव वीतराग नीरागतां व्रजति को न सचेतनोपि ॥ २४ ॥ भो भोः प्रमादमवधूय भजध्वमेन मागत्य निर्वृतिपुरीं प्रति सार्थवाहं । एतन्निवेदयति देव जगत्त्रयाय मन्ये नदन्नभिनभः सुरदुंदुभिस्ते ॥ २५ ॥ उद्द्योतितेषु भवता भुवनेषु नाथ तारान्वितो विधुरयं विहताधिकारः । मुक्ताकलापकलितोरुसितातपत्रव्याजात्त्रिधा धृतघनुर्ध्रुवमभ्युपेतः ॥ २६ ॥ स्वेन प्रपूरितजगत्त्रयपिंडितेन कांतिप्रतापयशसामिव संचयेन । माणिक्य-

हेमरजतप्रविनिर्मितेन सालत्रयेण भगवन्नभितो विभासि ॥ दिव्यस्रजो जिन नमत्त्रिदशाधिपानामुत्सृज्य रत्नरचितानपि मौलिबंधान् । पादौ श्रयंति भवतो यदि वापरत्र त्वत्संगमे सुमनसो न रमंत एव ॥ २८ ॥ त्वं नाथ जन्मजलधेर्विपराङ्-मुखोपि यत्तारयस्यसुमतो निजपृष्ठलग्नान् । युक्तं हि पार्थिव-निपस्य सतस्तथैव चित्रं विभो यदसि कर्मविपाकशून्यः ॥२९॥ विश्वेश्वरोऽपि जनपालक दुर्गतस्त्वं किं वाक्षरप्रकृतिरप्यलि-पिस्त्वमीश । अज्ञानवत्यपि सदैव कथंचिदेव ज्ञानं त्वयि

स्फुरति विश्वविकासहेतु ॥३०॥ प्राग्भारसंभृतनभांसि रजांसि रोषादुत्थापितानि कमठेन शठेन यानि । छायापि तैस्तव न नाथ हता हताशो ग्रस्तस्त्वमीभिरयमेव परं दुरात्मा ॥ ३१ ॥ यद्गर्जदूर्जितघनौघमदभ्रभीमभ्रश्यत्तडिन्मुसलमांसलघोरधारं । दैत्येन मुक्तमथ दुस्तरवारि दध्रे तेनैव तस्य जिन दुस्तरवारिकृत्यम् ॥३२॥ ध्वस्तोर्ध्वकेशविकृताकृतिमर्त्यमुंडप्रालंबभृद्भयदवक्त्रविनिर्यदग्निः । प्रेतव्रजः प्रति भवंतमपीरितो यः सोऽस्य भवत्प्रतिभवं भवदुःखहेतुः ॥३३॥ धन्यास्त एव भुवनाधिप ये

त्रिसंध्यमाराधयंति विधिवद्विधुतान्यकृत्याः । भक्त्योल्लसत्पुलकपक्ष्मलदेहदेशाः पादद्वयं तव विभो भुवि जन्मभाजः ॥३४॥ अस्मिन्नपारभववारिनिधौ मुनीश मन्ये न मे श्रवणगोचरतां गतोऽसि । आकर्णिते तु तव गोत्रपवित्रमंत्रे किं वा विपद्विषधरी सविधं समेति ॥ ३५ ॥ जन्मांतरेऽपि तव पादयुगं न देव मन्ये मया महितमीहितदानदक्षं । तेनेह जन्मनि मुनीश पराभवानां जातो निकेतनमहं मथिताशयानां ॥ ३६ ॥ नूनं न मोहतिमिरावृतलोचनेन पूर्वं विभो सकृदपि प्रविलोकि-

तोसि। मर्माविधो विधुरयंति हि मामनर्थाः प्रोद्यत्प्रबंधगतयः कथमन्यथैते ॥३७॥ आकर्णितोपि महितोपि निरीक्षितोपि नूनं न चेतसि मया विधृतोसि भक्त्या। जातोस्मि तेन जन-बांधव दुःखपात्रं यस्मात्क्रियाः प्रतिफलंति न भावशून्याः ॥३८॥ त्वं नाथ दुःखिजनवत्सल हे शरण्य कारुण्यपुण्यवसते वशिनां वरेण्य। भक्त्यां नते मयि महेश दयां विधाय दुखांकुरोद्दल-नतत्परतां विधेहि ॥ ३९ ॥ निःसंख्यसारशरणं शरणं शरण्य मासाद्य सादितरिपुप्रथितावदानं । त्वत्पादपंकजमपि प्रणि-

ध्यानवंध्यो वंध्योस्मि चेद्भुवनपावन हा हतोस्मि ॥ ४० ॥ देवें-द्रवंद्य विदिताखिलवस्तुसार संसारतारक विभो भुवनाधिनाथ । त्रायस्व देव करुणाह्रद मां पुनीहि सीदंतमद्य भयदव्यसनांबुराशेः ॥ ४१ ॥ यद्यस्ति नाथ भवदंघ्रिसरोरुहाणां भक्तेः फलं किमपि संततसंचितायाः । तन्मे त्वदेकशरणस्य शरण्य भूयाः स्वामी त्वमेव भुवनेत्र भवांतरेपि ॥ ४२ ॥ इत्थं समाहितधियो विधिवज्जिनेन्द्र सांद्रोल्लसत्पुलककंचुकितांगभागाः । त्वद्बिंबनिर्मलमुखांबुजबद्धलक्ष्याः ये संस्तवं तव विभो रचयंति भव्याः

॥ ४३ ॥ जननयनकुमुदचंद्रप्रभास्वराः स्वर्गसंपदो भुक्त्वा । ते विगलितमलनिचया अचिरान्मोक्षं प्रपद्यंते ॥ ४४ ॥

इति कल्याणमंदिरस्तोत्रं ।

श्रीवादिराजप्रणीतं

४। एकीभावस्तोत्रं ।

एकीभावं गत इव मया यः स्वयं कर्मबंधो घोरं दुःखं भवभवगतो दुर्निवारः करोति । तस्याप्यस्य त्वयि जिनरवे भक्तिरुन्मुक्तये चेज्जेतुं शक्यो भवति न तया कोऽपरस्तापहेतुः

॥ १ ॥ ज्योतीरूपं दुरितनिवहध्वांतविध्वंसहेतुं त्वामेवाहुर्जि-
नवर चिरं तत्त्वविद्याभियुक्ताः । चेतोवासे भवसि च मम
स्फारमुद्भासमानस्तस्मिन्नंहः कथमिव तमो वस्तुतो वस्तुमीष्टे
॥ २ ॥ आनंदाश्रुस्नपितवदनं गद्गदं चाभिजल्पन्यश्चायेत
त्वयि दृढमनाः स्तोत्रमंत्रैर्भवंतं । तस्याभ्यस्तादपि च सुचिरं
देहवल्मीकमध्यान्निष्कास्यंते विविधविषमव्याधयः काद्रवेयाः ।३।
प्रागेवेह त्रिदिवभवनादेष्यता भव्यपुण्यात्पृथ्वीचक्रं कनकमयत
देव निन्ये त्वयेदं । ध्यानद्वारं मम रुचिकरं स्वांतगेहं प्रविष्ट-

स्तत्किं चित्रं जिन वपुरिदं यत्सुवर्णीकरोषि ॥ ४ ॥ लोकस्यै-
कस्त्वमसि भगवन्निर्निमित्तेन बंधुस्त्वय्येवासौ सकलविषया
शक्तिरप्रत्यनीका । भक्तिस्फीतां चिरमधिवसन्मामिकां चित्त-
शय्यां मय्युत्पन्नं कथमिव ततः क्लेशयूथं सहेथाः ॥ ५ ॥
जन्माटव्यां कथमपि मया देव दीर्घं भ्रमित्वा प्राप्तैवेयं तव
नयकथा स्फारपीयूषवापी । तस्या मध्ये हिमकरहिमव्यूहशीते
नितांतं निर्मग्नं मां न जहति कथं दुःखदावोपतापाः ॥ ६ ॥
पादन्यासादपि च पुनतो यात्रया ते त्रिलोकीं हेमाभासो

भवति सुरभिः श्रीनिवासश्च पद्मः। सर्वांगेण स्पृशति भगवं-
स्त्वय्यशेषं मनो मे श्रेयः किं तत्स्वयमहरहर्यन्न मामभ्युपैति
॥ ७ ॥ पश्यन्तं त्वद्वचनममृतं भक्तिपात्र्या पिबंतं कर्मारण्या-
त्पुरुषमसमानंदधाम प्रविष्टं। त्वां दुर्वारस्मरमदहरं त्वत्प्रसादै-
कभूमिं क्रूराकाराः कथमिव रुजाकंटका निर्लुठन्ति ॥ ८ ॥
पाषाणात्मा तदितरसमः केवलं रत्नमूर्तिर्मानस्तंभो भवति
च परस्तादृशो रत्नवर्गः। दृष्टिप्राप्तो हरति स कथं मानरोगं
नराणां प्रत्यासत्तिर्यदि न भवतस्तस्य तच्छक्तिहेतुः ॥ ९ ॥

हृद्यः प्राप्तो मरुदपि भवन्मूर्तिशैलोपवाही सद्यः पुंसां निरवधि-रुजाधूलिबंधं धुनोति। ध्यानाहूतो हृदयकमलं यस्य तु त्वं प्रविष्टस्तस्याशक्यः क इह भुवने देव लोकोपकारः ॥ १० ॥ जानासि त्वं मम भवभवे यच्च यादृक्च दुःखं जातं यस्य स्मरणमपि मे शस्त्रवन्निष्पिनष्टि। त्वं सर्वेशः सकृप इति च त्वामुपेतोऽस्मि भक्त्या यत्कर्तव्यं तदिह विषये देव एव प्रमाणं ॥ ११ ॥ प्रापद्दैवं तव नुतिपदैर्जीवकेनोपदिष्टैः पापाचारी मरणसमये सारमेयोपि सौख्यं। कः संदेहो यदुपलभते वास-

वंश्रीप्रभुत्वं जल्पज्ञाप्यैर्मणिभिरमलैस्त्वन्नमस्कारचक्रं ॥१२॥
शुद्धे ज्ञाने शुचिनि चरिते सत्यपि त्वय्यनीचा भक्तिर्नो चेदनवधिसुखावञ्चिका कुञ्चिकेयं । शक्योद्घाटं भवति हि कथं मुक्तिकामस्य पुंसो मुक्तिद्वारं परिदृढमहामोहमुद्राकवाटम् ॥ १३ ॥ प्रच्छन्नः खल्वयमघमयैरंधकारैः समंतात्पंथा मुक्तेः स्थपुटितपदः क्लेशगर्तैरगाधैः । तत्कस्तेन व्रजति सुखतो देव तत्त्वावभासी यद्यग्रेऽग्रे न भवति भवद्भारतीरत्नदीपः ॥ १४ ॥ आत्मज्योतिर्निधिरनवधिर्द्रष्टुरानंदहेतुः कर्म-

क्षोणीपटलपिहितो योऽनवाप्यः परेषां । हस्ते कुर्वंत्यनतिचिर-तस्तं भवद्भक्तिभाजः स्तोत्रैर्बंधप्रकृतिपुरुषोद्दामधात्रीखनित्रैः ॥ १५ ॥ प्रत्युत्पन्ना नयहिमगिरेरायता चामृताब्धेर्या देव त्वत्पदकमलयोः संगता भक्तिगंगा । चेतस्तस्यां मम रुचिव-शादाप्लुतं क्षालितांहः कल्माषं यद्भवति किमियं देव संदेह-भूमिः ॥ १६ ॥ प्रादुर्भूतस्थिरपदसुख त्वामनुध्यायतो मे त्वय्येवाहं स इति मतिरुत्पद्यते निर्विकल्पा । मिथ्यैवेयं तदपि तनुते तृप्तिमभ्रेषरूपां दोषात्मानोप्यभिमतफलास्त्वत्प्रसादा-

द्भवंति ॥ १७ ॥ मिथ्यावादं मलमपनुदन्सप्तभंगीतरंगैर्वागं-
भोधिर्भुवनमखिलं देव पर्येति यस्ते । तस्यावृत्तिं सपदि विबु-
धाश्चेतसैवाचलेन व्यातन्वंतः सुचिरममृतासेवया तृप्नुवंति
॥ १८ ॥ आहार्येभ्यः स्पृहयति परं यः स्वभावादहृद्यः शस्त्र-
ग्राही भवति सततं वैरिणा यश्च शक्यः । सर्वांगेषु त्वमसि
सुभगस्त्वं न शक्यः परेषां तत्किं भूषावसनकुसुमैः किं च
शस्त्रैरुदस्त्रैः ॥ १९ ॥ इंद्रः सेवां तव सुकुरुतां किं तया श्लाघनं
ते तस्यैवेयं भवलयकरी श्लाघ्यतामातनोति । त्वं निस्तारी

जननंजलधेः सिद्धिकांतापतिस्त्वं त्वं लोकानां प्रभुरिति तव श्लाघ्यते स्तोत्रमित्थं ॥ २० ॥ वृत्तिर्वाचामपरसदृशी न त्वमन्येन तुल्यः स्तुत्युद्गाराः कथमिव ततस्त्वय्यमी नः क्रमंते। मैवं भूवंस्तदपि भगवन्भाक्तिपीयूषपुष्टास्ते भव्यानामभिमतफलाः पारिजाता भवंति ॥ २१ ॥ कोपावेशो न तव न तव क्वापि देव प्रसादो व्याप्तं चेतस्तव हि परमोपेक्षयैवानपेक्षं। आज्ञावश्यं तदपि भुवनं संनिधिर्वैरहारी क्वैवंभूतं भुवनतिलक प्राभवं त्वत्परेषु ॥ २२ ॥ देव स्तोतुं त्रिदिवगणिकामंडली-

गीतकीर्तिं तोतूर्ति त्वां सकलविषयज्ञानमूर्तिं जनो यः। तस्य क्षेमं न पदमटतो जातु जाह्वूर्ति पंथास्तत्त्वग्रंथस्मरणविषये नैष मोमूर्ति मर्त्यः ॥ २३ ॥ चित्ते कुर्वन्निरवधिसुखज्ञानदृग्वीर्य-रूपं देव त्वां यः समयनियमादादरेण स्तवीति। श्रेयोमार्गं स खलु सुकृती तावता पूरयित्वा कल्याणानां भवति विषयः पंचधा पंचितानां ॥ २४ ॥ भक्तिप्रह्वमहेंद्रपूजितपद त्वत्कीर्तने न क्षमाः सूक्ष्मज्ञानदृशोऽपि संयमभृतः के हंत मंदा वयं। अस्माभिः स्तवनच्छलेन तु परस्त्वय्यादरस्तन्यते स्वात्माधीन-

सुखैषिणां स खलु नः कल्याणकल्पद्रुमः ॥ २५ ॥ वादिराज-
मनु शाब्दिकलोको वादिराजमनु तार्किकसिंहः । वादिराज-
मनु काव्यकृतस्ते वादिराजमनु भव्यसहायः ॥ २६ ॥

इति श्रीवादिराजकृतमेकीभावस्तोत्रम् ।

श्रीधनंजयकविप्रणीतं ।

५ । विषापहारस्तोत्रं ।

स्वात्मस्थितः सर्वगतः समस्तव्यापारवेदी विनिवृत्तसंगः ।
प्रवृद्धकालोप्यजरो वरेण्यः पायादपायात्पुरुषः पुराणः ॥ १ ॥

परैरचिंत्यं युगभारमेकः स्तोतुं वहन्योगिभिरप्यशक्यः । स्तुत्योऽद्य मेऽसौ वृषभो न भानोः किमप्रवेशे विशति प्रदीपः ॥ २ ॥ तत्याज शक्रः शकनाभिमानं नाहं त्यजामि स्तवनानुबंधं । स्वल्पेन बोधेन ततोधिकार्थं वातायनेनेव निरूपयामि ॥ त्वं विश्वदृश्वा सकलैरदृश्यो विद्वानशेषं निखिलैरवेद्यः । वक्तुं कियान्कीदृशमित्यशक्यः स्तुतिस्ततोऽशक्तिकथा तवास्तु ॥४॥ व्यापीडितं बालमिवात्मदोषैरुल्लाघतां लोकमवापिपस्त्वं । हिताहितान्वेषणमांद्यभाजः सर्वस्य जंतोरसि बालवैद्यः ॥५॥

दाता न हर्ता दिवसं विवस्वानद्यश्व इत्यच्युतदर्शिताशः ।
सव्याजमेवं गमयत्यशक्तः क्षणेन दत्सेऽभिमतं नताय ॥६॥
उपैति भक्त्या सुमुखः सुखानि त्वयि स्वभावाद्विमुखश्च दुःखं ।
सदावदातद्युतिरेकरूपस्तयोस्त्वमादर्श इवावभासि ॥ ७ ॥
अगाधताब्धेः स यतः पयोधिर्मेरोश्च तुंगा प्रकृतिः स यत्र ॥
द्यावापृथिव्योः पृथुता तथैव व्याप त्वदीया भुवनांतराणि ॥८॥
तवानवस्था परमार्थतत्त्वं त्वया न गीतः पुनरागमश्च । दृष्टं
विहाय त्वमदृष्टमैषीर्विरुद्धवृत्तोऽपि समंजसस्त्वं ॥ ९ ॥ स्मरः

सुदग्धो भवतैव तस्मिन्नुद्धूलितात्मा यदि नाम शंभुः। अशेत वृंदोपहतोऽपि विष्णुः किं गृह्यते येन भवानजागः ॥ १० ॥
स नीरजाः स्यादपरोऽघवान्वा तद्दोषकीर्त्यैव न ते गुणित्वं ॥ स्वतोंबुराशेर्महिमा न देव स्तोकापवादेन जलाशयस्य ॥११॥
कर्मस्थितिं जंतुरनेकभूमिं नयत्यमुं सा च परस्परस्य। त्वं नेतृभावं हि तयोर्भवाब्धौ जिनेंद्र नौनाविकयोरिवाख्यः ॥१२॥
सुखाय दुःखानि गुणाय दोषान्धर्माय पापानि समाचरंति। तैलाय बालाः सिकतासमूहं निपीडयंति स्फुटमत्वदीयाः ॥१३॥

विषापहारं मणिमौषधानि मंत्रं समुद्दिश्य रसायनं च । भ्राम्यं-
त्यहो न त्वमतिस्मरंति पर्यायनामानि तवैव तानि ॥ १४ ॥
चित्ते न किंचित्कृतवानसि त्वं देवः कृतश्चेतसि येन सर्वं ।
हस्ते कृतं तेन जगद्विचित्रं सुखेन जीवत्यपि चित्तवाह्यः ॥२५॥
त्रिकालतत्त्वं त्वमवैस्त्रिलोकीस्वामीति संख्यानियतेरमीषां ।
बोधाधिपत्यं प्रति नाभविष्यंस्तेन्येपि चेद्व्याप्स्यदमूनपीदं
॥ १६ ॥ नाकस्य पत्युः परिकर्म रम्यं नागम्यरूपस्य तवो-
पकारि । तस्यैव हेतुः स्वसुखस्य भानोरुद्बिभ्रतच्छत्रमिवाद-

रेण ॥ १७ ॥ कोपेक्षकस्त्वं क सुखोपदेशः स चेत्किमिच्छा-
प्रतिकूलवादः । कासौ क वा सर्वजगत्प्रियत्वं तन्नो यथातथ्य-
मवेविजं ते ॥ १८ ॥ तुंगात्फलं यत्तदकिंचनाच्च प्राप्यं समृद्धान्न
धनेश्वरादेः । निरंभसोप्युच्चतमादिवाद्रेर्नैकापि निर्याति धुनी
पयोधेः ॥१९॥ त्रैलोक्यसेवानियमाय दंडं दध्रे यदिंद्रो विन-
येन तस्य । तत्प्रातिहार्यं भवतः कुतस्त्यं तत्कर्मयोगाद्यदि
वा तवास्तु ॥ २० ॥ श्रिया परं पश्यति साधु निःस्वः श्रीमान्न
कश्चित्कृपणं त्वदन्यः । यथा प्रकाशस्थितमंधकारस्थायी-

क्षतेऽसौ न तथा तमःस्थं ॥ २१ ॥ स्ववृद्धिनिःश्वासनिमेष-
भाजि प्रत्यक्षमात्मानुभवेऽपि मूढः । किं चाखिलज्ञेयविवर्तिबोध
स्वरूपमध्यक्षमवैति लोकः ॥ २२ ॥ तस्यात्मजस्तस्य पितेति
देव त्वां येऽवगायन्ति कुलं प्रकाश्य । तेऽद्यापि नन्वाश्मनमित्य-
वश्यं पाणौ कृतं हेम पुनस्त्यजंति ॥ २३ ॥ दत्तस्त्रिलोक्यां
पटहोऽभिभूताः सुरासुरास्तस्य महान्स लाभः । मोहस्य मोह-
स्त्वयि को विरोद्धुर्मूलस्य नाशो बलवद्विरोधः ॥ २४ ॥ मार्ग-
स्त्वयैको ददृशे विमुक्तेश्चतुर्गतीनां गहनं परेण । सर्वं मया

इष्टमिति स्मयेन त्वं मा कदाचिद्भुजमालुलोके ॥ २५ ॥ स्वर्भा-
नुरर्कस्य हविर्भुजोंभः कल्पांतवातोंबुनिधेर्विघातः । संसार-
भोगस्य वियोगभावो विपक्षपूर्वाभ्युदयास्त्वदन्ये ॥ २६ ॥
अजानतस्त्वां नमतः फलं यत्तज्जानतोन्यं न तु देवतेति ।
हरिन्मणिं काचधिया दधानस्तं तस्य बुद्ध्या वहतो न रिक्तः
॥२७॥ प्रशस्तवाचश्चतुराः कषायैर्दग्धस्य देवव्यवहारमाहुः ।
गतस्य दीपस्य हि नंदितत्वं दृष्टं कपालस्य च मंगलत्वं ॥२८॥
नानार्थमेकार्थमदस्त्वदुक्तं हितं वचस्ते निशमय्य वक्तुः ।

निर्दोषतां के न विभावयंति ज्वरेण मुक्तः सुगमः स्वरेण ॥२९॥
न क्वापि वांछा ववृते च वाक्ते काले क्वचित्कोपि तथा नियोगः।
न पूरयाम्यंबुधिमित्युदंशुः स्वयं हि शीतद्युतिरभ्युदेति ॥३०॥
गुणा गभीराः परमाः प्रसन्ना बहुप्रकारा बहवस्तवेति। दृष्टो-
यमन्तः स्तवने न तेषां गुणो गुणानां किमतः परोस्ति ॥३१॥
स्तुत्या परं नाभिमतं हि भक्त्या स्मृत्या प्रणत्या च ततो भजामि।
स्मरामि देवं प्रणमामि नित्यं केनाप्युपायेन फलं हि साध्यं ।३२।
ततस्त्रिलोकीनगराधिदेवं नित्यं परं ज्योतिरनंतशक्तिं। अपु-

ण्यपापं परपुण्यहेतुं नमाम्यहं वंद्यमवंदितारं ॥ ३३ ॥ अशब्द-
मस्पर्शमरूपगंधं त्वां नीरसं तद्विषयावबोधं ॥ सर्वस्य मातारम-
मेयमन्यैर्जिनेंद्रमस्मार्यमनुस्मरामि ॥ ३४ ॥ अगाधमन्यैर्मन-
साप्यलंघ्यं निष्किंचनं प्रार्थितमर्थवद्भिः । विश्वस्य पारं तमदृष्ट-
पारं पतिं जिनानां शरणं व्रजामि ॥३५॥ त्रैलोक्यदीक्षागुरवे
नमस्ते यो वर्धमानोपि निजोन्नतोभूत् । प्राग्गंडशैलः पुनरद्रि-
कल्पः पश्चान्न मेरुः कुलपर्वतोभूत ॥ ३६ ॥ स्वयंप्रकाशस्य
दिवा निशा वा न बाध्यता यस्य न बाधकत्वं । न लाघवं गौर-

वमेकरूपं वंदे विभुं कालकलामतीतं ॥ ३७ ॥ इति स्तुतिं देव विधाय दैन्याद्वरं न याचे त्वमुपेक्षकोसि । छायातरुं संश्रयतः स्वतः स्यात्कश्छायया याचितयात्मलाभः ॥ ३८ ॥ अथास्ति दित्सा यदि वोपरोधस्त्वय्येव सक्तां दिश भक्तिबुद्धिं । करिष्यते देव तथा कृपां मे को वात्मपोष्ये सुमुखो न सूरिः ॥ ३९ ॥ वितरति विहिता यथाकथंचिज्जिन विनताय मनीषितानि भक्तिः । त्वयि नुतिविषया पुनर्विशेषाद्दिशति सुखानि यशो 'धनंजयं' च ॥ ४० ॥

इति श्रीधनंजयकृतं विषापहारस्तोत्रं ।

श्रीभूपालकविप्रणीता

६। जिनचतुर्विंशतिका।

श्रीलीलायतनं महीकुलगृहं कीर्तिप्रमोदास्पदं
वाग्देवीरतिकेतनं जयरमाक्रीडानिधानं महत्।
स स्यात्सर्वमहोत्सवैकभवनं यः प्रार्थितार्थप्रदं
प्रातः पश्यति कल्पपादपदलच्छायं जिनांघ्रिद्वयं॥ १॥
शांतं वपुः श्रवणहारि वचश्चरित्रं
सर्वोपकारि तव देव ततः श्रुतज्ञाः।

संसारमारवमहास्थलरुद्रसांद्र-
च्छायामहीरुहभवंतमुपाश्रयंते ॥ २ ॥
स्वामिन्नद्य विनिर्गतोऽस्मि जननीगर्भांधकूपोदरा-
दद्योद्घाटितदृष्टिरस्मि फलवज्जन्मास्मि चाद्य स्फुटं ।
त्वामद्राक्षमहं यदक्षयपदानंदाय लोकत्रयी-
नेत्रेंदीवरकाननेंदुममृतस्यंदिप्रभाचंद्रिकं ॥ ३ ॥
निःशेषत्रिदशेंद्रशेखरशिखारत्नप्रदीपावली
सांद्रीभूतमृगेंद्रविष्टरतटीमाणिक्यदीपावलिः ।

क्वेयं श्रीः क्व च निःस्पृहत्वमिदमित्यूहातिगस्त्वादृशः
सर्वज्ञानदृशश्चरित्रमहिमा लोकेश लोकोत्तरः ॥ ४ ॥
राज्यं शासनकारिनाकपति यत्त्यक्तं तृणावज्ञया
हेलानिर्दलितत्रिलोकमहिमा यन्मोहमल्लो जितः ।
लोकालोकमपि स्वबोधमुकुरस्यांतः कृतं यत्त्वया
सैषाश्चर्यपरम्परा जिनवर क्वान्यत्र संभाव्यते ॥ ५ ॥
दानं ज्ञानधनाय दत्तमसकृत्पात्राय सद्वृत्तये
चीर्णान्युग्रतपांसि तेन सुचिरं पूजाश्च बह्वयः कृताः ।

शीलानां निचयः सहामलगुणैः सर्वैः समासादितो
दृष्टस्त्वं निज येन दृष्टिसुभगः श्रद्धापरेण क्षणं ॥ ६ ॥
प्रज्ञापारमितः स एव भगवान्पारं स एव श्रुत-
स्कंधाब्धेर्गुणरत्नभूषण इति श्लाघ्यः स एव ध्रुवं ।
नीयंते जिन येन कर्णहृदयालंकारतां त्वद्गुणाः
संसाराहिविषापहारमणयस्त्रैलोक्यचूडामणेः ॥ ७ ॥
जयति दिविजवृंदान्दोलितैरिंदुरोचि-
र्निचयरुचिभिरुच्चैश्चामरैर्वीज्यमानः ।

जिनपतिरनुरज्यन्मुक्तिसाम्राज्यलक्ष्मी-
युवतिनवकटाक्षक्षेपलीलां दधानैः ॥ ८ ॥

देवः श्वेतातपत्रत्रयचमरिरुहाशोकभाश्चक्रभाषा-
पुष्पौघासारसिंहासनसुरपटहैरष्टभिः प्रातिहार्यैः ।
साश्चर्यैर्भ्राजमानः सुरमनुजसभांभोजिनीभानुमाली
पायान्नः पादपीठीकृतसकलजगत्पालमौलिर्जिनेंद्रः ॥९॥

नृत्यत्स्वर्दंतिदंतांबुरुहवननटन्नाकनारीनिकायः
सद्यस्त्रैलोक्ययात्रोत्सवकरनिनदातोद्यमाद्यन्निलिंपः ।

हस्तांभोजातलीलाविनिहितसुमनोद्दामरम्यामरस्त्री-
काम्यः कल्याणपूजाविधिषु विजयते देव देवागमस्ते ।१०।

चक्षुष्मानहमेव देव भुवने नेत्रामृतस्यंदिनं
त्वद्वक्त्रेंदुमतिप्रसादसुभगैस्तेजोभिरुद्भासितं
येनालोकयता मयानतिचिराच्चक्षुः कृतार्थीकृतं
द्रष्टव्यावधिवीक्षणव्यतिकरव्याजृंभमाणोत्सवं ॥ ११ ॥

कंतोः सकांतमपि मल्लमवैति कश्चि-
न्मुग्धो मुकुंदमरविंदजमिंदुमौलिं ।

मोघीकृतत्रिदशयोषिदपांगपात-
स्तस्य त्वमेव विजयी जिनराजमल्लः ॥ १२ ॥
किसलयितमनल्पं त्वद्विलोकाभिलाषा-
त्कुसुमितमतिसान्द्रं त्वत्समीपप्रयाणात् ।
मम फलितममंदं त्वन्मुखेंदोरिदानीं
नयनपथमवाप्ताद्देव पुण्यद्रुमेण ॥ १३ ॥
त्रिभुवनवनपुष्प्यत्पुष्पकोदंडदर्प-
प्रसरदवनवांभोमुक्तिसूक्तिप्रसूतिः ।

स जयति जिनराजव्रातजीमूतसंघः
शतमखशिखिनृत्यारंभनिर्बंधबंधुः ॥ १४ ॥

भूपालस्वर्गपालप्रमुखनरसुरश्रेणिनेत्रालिमाला-
लीलाचैत्यस्य चैत्यालयमखिलजगत्कौमुदींदोर्जिनस्य ।
उत्तंसीभूतसेवांजलिपुटनलिनीकुड्मलास्त्रिः परीत्य
श्रीपादच्छाययापस्थितभवदवथुः संश्रितोस्मीव मुक्तिं १५

देव त्वदंघ्रिनखमंडलदर्पणेऽस्मि-
न्नर्घ्यें निसर्गरुचिरे चिरदृष्टवक्त्रः ।

श्रीकीर्तिकांतिधृतिसंगमकारणानि
भव्यो न कानि लभते शुभमंगलानि ॥ १६ ॥
जयति सुरनरेंद्रश्रीसुधानिर्झरिण्याः
कुलधरणिधरोयं जैनचैत्याभिरामः ।
प्रविपुलफलधर्मानोकहाग्रप्रवाल-
प्रसरशिखरशुंभत्केतनः श्रीनिकेतः ॥ १७ ॥
विनमदमरकांताकुंतलाक्रांतिकांति-
स्फुरितनखमयूखद्योतिताशांतरालः ।

दिविजमनुजराजव्रातपूज्यक्रमाब्जो
जयति विजितकर्मारातिजालो जिनेंद्रः ॥ १८ ॥
सुप्तोत्थितेन सुमुखेन सुमंगलाय
द्रष्टव्यमस्ति यदिमंगलमेव वस्तु
अन्येन किं तदिह नाथ तवैव वक्त्रं
त्रैलोक्यमंगलनिकेतनमीक्षणीयं ॥ १९ ॥
त्वं धर्मोदयतापसाश्रमशुकस्त्वं काव्यबंधक्रम-
क्रीडानंदनकोकिलस्त्वमुचितः श्रीमल्लिकाषट्पदः ।

त्वं पुन्नागकथारविंदसरसी हंसस्त्वमुत्तंसकैः
कैर्भूपाल न धार्यसे गुणमणिस्रङ्मालिभिर्मौलिभिः ॥२०॥
शिवसुखमजरश्री संगमं चाभिलष्य
स्वमपि नियमयंति क्लेशपाशेन केचित् ।
वयमिह तु वचस्ते भूपतेर्भावयंत-
स्तदुभयमपि शश्वल्लीलया निर्विशामः ॥ २१ ॥
देवेंद्रास्तव मज्जनानि विदधुर्देवांगना मंगला-
न्यापेठुः शरदिंदुनिर्मलयशो गंधर्वदेवा जगुः ।

शेषाश्चापि यथानियोगमखिलाः सेवां सुराश्चक्रिरे
तत्किं देव वयं विदध्म इति नश्चित्तं तु दोलायते ॥२२॥
देव त्वज्जन्माभिषेकसमये रोमांचसत्कंचुकै-
र्देवेंद्रैर्यदनर्ति नर्त्तनविधौ लब्धप्रभावैः स्फुटं।
किंचान्यत्सुरसुंदरीकुचतटप्रांतावनद्धोत्तम-
प्रेंखद्वल्लकिनादझंकृतमहो तत्केन संवर्ण्यते ॥ २३ ॥
देव त्वत्प्रतिबिंबमंबुजदलस्मेरक्षणं पश्यतां
यत्रास्माकमहो महोत्सवरसो दृष्टेरियान्वर्त्तते ।

साक्षात्तत्र भवंतमीक्षितवतां कल्याणकाले तदा
देवानामनिमेषलोचनतया वृत्तः स किं वर्ण्यते ॥२४॥
दृष्टं धाम रसायनस्य महतां दृष्टं निधीनां पदं
दृष्टं सिद्धरसस्य सद्म सदनं दृष्टं च चिंतामणेः ।
किं दृष्टैरथवानुषंगिकफलैरेभिर्मयाद्य ध्रुवं
दृष्टं मुक्तिविवाहमंगलगृहं दृष्टे जिनश्रीगृहे ॥ २५ ॥
दृष्टस्त्वं जिनराजचंद्रविकसद्भूपेंद्रनेत्रोत्पलैः
स्नातं त्वन्नुतिचंद्रिकांभसि भवद्विद्वच्चकोरोत्सवे ।

नीतश्चाद्य निदाघजः क्लमभरः शांतिं मया गम्यते
देव ! त्वद्गतचेतसैव भवतो भूयात्पुनर्दर्शनं ॥ २६ ॥

इति भूपालकविप्रणीता जिनचतुर्विंशतिका समाप्ता ।

७। महावीराष्टकस्तोत्रं

शिखरिणी ।

यदीये चैतन्ये मुकुर इव भावाश्चिदचितः समं भांति ध्रौव्य-
व्ययजनिलसंतोंतरहिताः । जगत्साक्षी मार्गप्रकटनपरो भानुरि-
व यो महावीरस्वामी नयनपथगामी भवतु मे (नः) ॥१॥ अताम्रं

यच्चक्षुः कमलयुगलं स्पंदरहितं जनान्कोपापायं प्रकटयति वाभ्यं-तरमपि । स्फुटं मूर्तिर्यस्य प्रशमितमयी वातिविमला, महावी० ॥ २ ॥ नमन्नाकेंद्राली मुकुटमणिभाजालजटिलं लसत्पादांभो-जद्वयमिह यदीयं तनुभृतां । भवज्ज्वालाशांत्यै प्रभवति जलं वा स्मृतमपि, महावीर० ॥३॥ यदर्चाभावेन प्रमुदितमना दर्दुर इह क्षणादासीत्स्वर्गी गुणगणसमृद्धः सुखनिधिः । लभंते सद्भक्ताः शिवसुखसमाजं किमु तदा, महावीर० ॥४॥ कनत्स्वर्णाभासोऽप्यपगततनुर्ज्ञाननिवहो विचित्रात्माप्येको नृपतिवरसिद्धार्थ-

तनयः । अजन्मापि श्रीमान् विगतभवरागोद्भुतगतिर्, महा-
वीर० ॥ ५ ॥ यदीया वाग्गंगा विविधनयकल्लोलविमला बृह-
ज्ज्ञानांभोभिर्जगति जनतां या स्नपयति । इदानीमप्येषा बुधजन-
मरालैः परिचिता, महावीर० ॥६॥ अनिर्वारोद्रेकस्त्रिभुवनजयी
कामसुभटः कुमारावस्थायामपि निजबलाद्येन विजितः । स्फुर-
न्नित्यानंदप्रशमपदराज्याय स जिनः, महावीर० ॥७॥ महामो-
हातंकप्रशमनपराकस्मिकभिषग् निरापेक्षो बंधुर्विदितमहिमा-
मंगलकरः शरण्यः, साधूनां भवभयभृतामुत्तमगुणो, महा०॥८॥

महावीराष्टकं स्तोत्रं भक्त्या भागेंदुना कृतं ।
यः पठेच्छृणुयाच्चापि स याति परमां गतिं ॥९॥ इति ।

८ । मंगलाष्टकम् ।

श्रीमन्नम्रसुरासुरेंद्रमुकुटप्रद्योतरत्नप्रभाभास्वत्पादनखेन्दवः प्रवचनांभोधींदवः स्थायिनः । ये सर्वे जिनसिद्धसूर्यनुगतास्ते पाठकाः साधवः । स्तुत्या योगिजनैश्च पञ्चगुरवः कुर्वंतु ते मंगलम् ॥ १ ॥ सम्यग्दर्शनबोधवृत्तममलं रत्नत्रयं पावनं मुक्तिश्रीनगराधिनाथजिनपत्युक्तोऽपवर्गप्रदः । धर्मः सूक्ति-

सुधा च चैत्यमखिलं चैत्यालयं श्र्यालयं, प्रोक्तं च त्रिविधं चतुर्विधममी कुर्वन्तु ते मंगलम् ॥ २ ॥ नाभेयादिजिनाधिपास्त्रिभुवनख्याताश्चतुर्विंशतिः श्रीमन्तो भरतेश्वरप्रभृतयो ये चक्रिणो द्वादश । ये विष्णुप्रतिविष्णुलांगलधराः सप्तोत्तरा विंशतिस्त्रैकाल्ये प्रथितास्त्रिषष्टिपुरुषाः कुर्वन्तु ते मंगलम् ॥३॥ देव्योऽष्टौ च जयादिका द्विगुणिता विद्यादिका देवताः, श्रीतीर्थंकरमातृकाश्च जनका यक्षाश्च यक्ष्यस्तथा । द्वात्रिंशत्त्रिदशाधिपास्तिथिसुरा दिक्कन्यकाश्चाष्टधा दिक्पाला दश चेत्यमी

सुरगणाः कुर्वंतु ते मंगलम् ॥ ४ ॥ ये सर्वौषधऋद्धयः सुत-
पसो वृद्धिंगताः पञ्च ये ये चाष्टांगमहानिमित्तिकुशला
येऽष्टाविधाश्चारणाः। पञ्चज्ञानधरास्त्रयोऽपि बलिनो ये बुद्धि-
ऋद्धीश्वराः। सप्तैते सकलार्चिता गणभृतः कुर्वंतु ते मंगलम्
॥ ५ ॥ कैलासे वृषभस्य निर्वृतिमही वीरस्य पावापुरे
चम्पायां वसुपूज्यसज्जिनपतेः सम्मेदशैलेऽर्हताम्। शेषाणा-
मपि चोर्जयन्तशिखरे नेमीश्वरस्यार्हतो निर्वाणावनयः प्रसि-
द्धविभवाः कुर्वन्तु ते मंगलम् ॥ ६ ॥ ज्योतिर्व्यन्तरभावनामर-

गृहे मेरौ कुलाद्रौ तथा जंबूशाल्मलिचैत्यशाखिषु तथा वक्षार-रूप्याद्रिषु । इष्वाकारगिरौ च कुण्डलनगे द्वीपे च नन्दीश्वरे शैले ये मनुजोत्तरे जिनगृहाः कुर्वन्तु ते मंगलम् ॥ ७ ॥ यो गर्भावतरोत्सवो भगवतां जन्माभिषेकोत्सवो यो जातः परि-निष्क्रमेण विभवो यः केवलज्ञानभाक् । यः कैवल्यपुरप्रवेश-महिमा सम्भावितः स्वर्गिभिः कल्याणानि च तानि पंच सततं कुर्वन्तु ते मंगलम् ॥ ८ ॥

इत्थं श्रीजिनमंगलाष्टकमिदं सौभाग्यसम्पत्प्रदं

कल्याणेषु महोत्सवेषु सुधियस्तीर्थंकराणामुषः ।
ये शृण्वन्ति पठंति तैश्च सुजनैर्धर्मार्थकामान्विता
लक्ष्मीराश्रयते व्यपायरहिता निर्वाणलक्ष्मीरपि ॥११॥

इति मंगलाष्टकं ।

९ । अकलंकस्तोत्र ।

शार्दूल विक्रीडितछन्दः ।

त्रैलोक्यं सकलं त्रिकालविषयं सालोकमालोकितं साक्षा-
द्येन यथा स्वयं करतले रेखात्रयं सांगुलि । रागद्वेषभयामया-

न्तकजरालोलत्वलोभादयो, नालं यत्पदलंघनाय स महादेवो मया वंद्यते ॥ १ ॥ दग्धं येन पुरत्रयं शरभवा तीव्रार्चिषा वह्निना, यो वा नृत्यति मत्तवत्पितृवने यस्यात्मजो वा गुहः । सोऽयं किं मम शंकरो भयतृषारोषार्तिमोहक्षयं कृत्वा यः स तु सर्ववित्तनुभृतां क्षेमंकरः शंकरः ॥ २ ॥ यत्नाद्येन विदारितं कररुहैर्दैत्येन्द्रवक्षःस्थलं सारथ्येन धनंजयस्य समरे योऽमारयत्कौरवान् । नासौ विष्णुरनेककालविषयं यज्ज्ञानमव्याहतं विश्वं व्याप्य विजृम्भते स तु महाविष्णुः सदेष्टो मम ॥ ३ ॥

उर्वस्यामुदपादि रागबहुलं चेतो यदीयं पुनः पात्रीदंडक-मंडलुप्रभृतयो यस्याकृतार्थस्थितिम् ॥ आविर्भावयितुं भवंति स कथं ब्रह्माभवेन्मादृशां क्षुत्तृष्णाश्रमरागरोगरहितो ब्रह्मा कृतार्थोऽस्तु नः ॥४॥ यो जग्ध्वा पिशितं समत्स्यकवलं जीवं च शून्यं वदन्, कर्त्ता कर्मफलं न भुंक्त इति यो वक्ता स बुद्धः कथम् । यज्ज्ञानं क्षणवर्त्तिवस्तुसकलं ज्ञातुं न शक्तं सदा यो जानन्युगपज्जगत्त्रयमिदं साक्षात्स बुद्धो मम ॥ ५ ॥

स्रग्धरा छंदः ।

ईशः किं छिन्नलिंगो यदि विगतभयः शूलपाणिः कथं

स्यात् नाथः किं भैक्ष्यचारी यतिरिति स कथं सांगनः सात्मजश्च । आर्द्राजः किन्त्वजन्मा सकलविदिति किं वेत्ति नात्मान्तरायं संक्षेपात्सम्यगुक्तं पशुपतिमपशुः कोऽत्र धीमानुपास्ते ॥ ६ ॥ ब्रह्मा चर्माक्षसूत्री सुरयुवतिरसावेशविभ्रान्तचेताः शम्भुः खट्वांगधारी गिरिपतितनयापांगलीलानुविद्धः । विष्णुश्चक्राधिपः सन्दुहितरमगमद्गोपनाथस्य मोहादर्हन्विध्वस्तरागो जितसकलभयः कोऽयमेष्वाप्तनाथः ॥ ७ ॥ एको नृत्यति विप्रसार्य कुकुभां चक्रे सहस्रभुजानेकः शेषभुजंगभोगशयने

व्यादाय निद्रायते । द्रष्टुं चारुतिलोत्तमामुखमगादेकश्चतु-
र्वक्त्रतामेते मुक्तिपथं वदंति विदुषामित्येतदत्यद्भुतम् ॥ ८ ॥
यो विश्वं वेद वेद्यं जननजलनिधेर्भंगिनः पारदृश्वा पौर्वापर्या-
विरुद्धं वचनमनुपमं निष्कलंकं यदीयम् । तं वंदे साधुवंद्यं
सकलगुणनिधिं ध्वस्तदोषद्विषंतं बुद्धं वा वर्द्धमानं शतदल-
निलयं केशवं वा शिवं वा ॥ ९ ॥ माया नास्ति जटा कपाल
मुकुटं चन्द्रो न मूर्द्धावली, खट्वांगं न च वासुकिर्न च धनुः
शूलं न चोग्रं मुखं । कामो यस्य न कामिनी न च वृषो गीतं

न नृत्यं पुनः सोऽस्मान्पातु निरंजनो जिनपतिः सर्वत्र सूक्ष्मः शिवः ॥१०॥ नो ब्रह्मांकितभूतलं न च हरेः शम्भोर्न मुद्रांकितं नो चन्द्रार्ककरांकितं सुरपतेर्वज्रांकितं नैव च। षड्वक्त्रांकितबौद्धदेवहुतभुग्यक्षोरगैर्नांकितं नग्नं पश्यत वादिनो जगदिदं जैनेन्द्रमुद्रांकितं ॥ ११ ॥ मौञ्जीदंडकमंडलुप्रभृतयो नो लाञ्छनं ब्रह्मणो । रुद्रस्यापि जटाकपालमुकुटं कोपीनखट्वांगना । विष्णोश्चक्रगदादिशंखमतुलं बुद्धस्य रक्ताम्बरं नग्नं पश्यत वादिनो जगदिदं जैनेन्द्रमुद्रांकितं ॥ १२ ॥ नाहं-

कारवशीकृतेन मनसा न द्वेषिणा केवलं नैरात्म्यं प्रतिपद्य न-श्यति जने कारुण्यबुद्ध्या मया। राज्ञः श्रीहिमशीतलस्य सदसि प्रायोविदग्धात्मनो बौद्धौघान्सकलान् विजित्य स घटः पादेन विस्फालितः ॥ १३ ॥ खट्वांगं नैव हस्ते न च हृदि रचिता लम्बते मुंडमाला भस्मांगं नैव शूलं न च गिरिदुहिता नैव हस्ते कपालं। चन्द्रार्द्धं नैव मूर्द्धन्यपि वृषगमनं नैव कंठे फणीन्द्रः तं वन्दे त्यक्तदोषं भवभयमथनं चेश्वरं देवदेवं ॥ १४ ॥ किं वाद्यो भगवानमेयमहिमा देवोऽकलंकः कलौ काले

यो जनतासुधर्मनिहितो देवोऽकलंको जिनः । यस्य स्फार-
विवेकमुद्रलहरीजालेप्रमेयाकुला । निर्मग्ना तनुतेतरां भगवती-
तारा शिरः कम्पनम् ॥ १५ ॥ सा तारा खलु देवता भगवती-
मन्यापि मन्यामहे, षण्मासावधिजाड्यसांख्यभगवद्भट्टाकलंक-
प्रभोः । वाक्कल्लोलपरम्पराभिरमते नूनं मनोमज्जनव्यापारं
सहते स्म विस्मितमतिः सन्ताड़िततेतस्ततः ॥

इति श्रीअकलंकस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

—o⁀o—

आचार्यवर्यश्रीमदुमास्वामिविरचितं

१०। मोक्षशास्त्रं।

मोक्षमार्गस्य नेतारं भेत्तारं कर्मभूभृतां।
ज्ञातारं विश्वतत्त्वानां वंदे तद्गुणलब्धये॥

सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्राणि मोक्षमार्गः॥ १॥ तत्त्वार्थश्रद्धानं सम्यग्दर्शनं॥ २॥ तन्निसर्गादधिगमाद्वा॥ ३॥ जीवाजीवास्रवबंधसंवरनिर्जरामोक्षास्तत्त्वं॥ ४॥ नामस्थापनाद्रव्यभावतस्तन्न्यासः॥ ५॥ प्रमाणनयैरधिगमः॥ ६॥

निर्देशस्वामित्वसाधनाऽधिकरणस्थितिविधानतः ॥७॥ सत्सं-
ख्याक्षेत्रस्पर्शनकालांतरभावाल्पबहुत्वैश्च ॥ ८ ॥ मतिश्रुता-
वधिमनःपर्ययकेवलानि ज्ञानं ॥ ९ ॥ तत्प्रमाणे ॥ १० ॥ आद्ये
परोक्षं ॥ ११ ॥ प्रत्यक्षमन्यत् ॥ १२ ॥ मतिः स्मृतिः संज्ञा
चिंताऽभिनिबोध इत्यनर्थांतरम् ॥ १३ ॥ तदिंद्रियानिंद्रिय-
निमित्तं ॥ १४ ॥ अवग्रहेहाऽवायधारणाः ॥ १५ ॥ बहुबहु-
विधक्षिप्राऽनिःसृताऽनुक्तध्रुवाणां सेतराणां ॥ १६ ॥ अर्थस्य
॥ १७ ॥ व्यंजनस्यावग्रहः ॥ १८ ॥ न चक्षुरनिंद्रियाभ्यां

॥ १९ ॥ श्रुतं मतिपूर्वं द्व्यनेकद्वादशभेदं ॥ २० ॥ भवप्रत्य-
योऽवधिर्देवनारकाणां ॥२१॥ क्षयोपशमनिमित्तः षड्विकल्पः
शेषाणां ॥ २२ ॥ ऋजुविपुलमती मनःपर्ययः ॥ २३ ॥ विशु-
द्ध्यप्रतिपाताभ्यां तद्विशेषः ॥ २४ ॥ विशुद्धिक्षेत्रस्वामिविष-
येभ्योऽवधिमनःपर्यययोः ॥ २५ ॥ मतिश्रुतयोर्निबंधो द्रव्ये-
ष्वसर्वपर्यायेषु ॥ २६ ॥ रूपिष्ववधेः ॥ २७ ॥ तदनंतभागे
मनःपर्ययस्य ॥ २८ ॥ सर्वद्रव्यपर्यायेषु केवलस्य ॥ २९ ॥
एकादीनि भाज्यानि युगपदेकस्मिन्ना चतुर्भ्यः ॥३०॥ मति-

श्रुतावधयो विपर्ययश्च ॥ ३१ ॥ सदसतोरविशेषाद्यदृच्छोपलब्धेरुन्मत्तवत् ॥ ३२ ॥ नैगमसंग्रहव्यवहारर्जुसूत्रशब्दसमभिरूढैवंभूता नयाः ॥ ३३ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

औपशमिकक्षायिकौ भावौ मिश्रश्च जीवस्य स्वतत्त्वमौदयिकपारिणामिकौ च ॥ १ ॥ द्विनवाष्टादशैकविंशतित्रिभेदा यथाक्रमं ॥ २ ॥ सम्यक्त्वचारित्रे ॥ ३ ॥ ज्ञानदर्शनदानलाभभोगोपभोगवीर्याणि च ॥ ४ ॥ ज्ञानाज्ञानदर्शनलब्धयश्चतु-

स्त्रिपंचभेदाः सम्यक्त्वचारित्रसंयमासंयमाश्च ॥ ५ ॥ गति-कषायलिंगमिथ्यादर्शनाज्ञानासंयतासिद्धलेश्याश्चतुश्चतुस्त्र्येकैकैकैकषड्भेदाः ॥ ६ ॥ जीवभव्याभव्यत्वानि च ॥ ७ ॥ उपयोगो लक्षणं ॥ ८ ॥ स द्विविधोऽष्टचतुर्भेदः ॥९॥ संसारिणो मुक्ताश्च ॥ १० ॥ समनस्कामनस्काः ॥ ११ ॥ संसारिणस्त्रसस्थावराः ॥ १२ ॥ पृथिव्यप्तेजोवायुवनस्पतयः स्थावराः ॥ १३ ॥ द्वींद्रियादयस्त्रसाः ॥ १४ ॥ पंचेंद्रियाणि ॥ १५ ॥ द्विविधानि ॥ १६ ॥ निर्वृत्त्युपकरणे द्रव्येंद्रियं ॥१७॥ लब्ध्यु-

पयोगौ भावेंद्रियं ॥ १८ ॥ स्पर्शनरसनाघ्राणचक्षुःश्रोत्राणि ॥ १९ ॥ स्पर्शरसगंधवर्णशब्दास्तदर्थाः ॥ २० ॥ श्रुतमनिंद्रियस्य ॥ २१ ॥ वनस्पत्यंतानामेकं ॥ २२ ॥ कृमिपिपीलिकाभ्रमरमनुष्यादीनामेकैकवृद्धानि ॥२३॥ संज्ञिनः समनस्काः ॥२४॥ विग्रहगतौ कर्मयोगः ॥२५॥ अनुश्रेणि गतिः ॥२६॥ अविग्रहा जीवस्य ॥ २७ ॥ विग्रहवती च संसारिणः प्राक् चतुर्भ्यः ॥ २८ ॥ एकसमयाऽविग्रहा ॥ २९ ॥ एकं द्वौ त्रीन्वानाहारकः ॥ ३० ॥ संमूर्छनगर्भोपपादा जन्म ॥ ३१ ॥

सचित्तशीतसंवृताः सेतरा मिश्राश्चैकशस्तद्योनयः ॥ ३२ ॥ जरायुजांडजपोतानां गर्भः ॥ ३३ ॥ देवनारकाणामुपपादः ॥ ३४ ॥ शेषाणां संमूर्च्छनं ॥ ३५ ॥ औदारिकवैक्रियिकाहारकतैजसकार्मणानि शरीराणि ॥३६॥ परं परं सूक्ष्मं ॥३७॥ प्रदेशतोऽसंख्येयगुणं प्राक्तैजसात् ॥ ३८ ॥ अनंतगुणे परे ॥ ३९ ॥ अप्रतीघाते ॥ ४० ॥ अनादिसंबंधे च ॥ ४१ ॥ सर्वस्य ॥ ४२ ॥ तदादीनि भाज्यानि युगपदेकस्मिन्नाचतुर्भ्यः ॥४३॥ निरुपभोगमंत्यं ॥४४॥ गर्भसंमूर्छनजमाद्यं ॥ ४५ ॥

औपपादिकं वैक्रियिकं ॥४६॥ लब्धिप्रत्ययं च ॥ ४७ ॥ तैजसमपि ॥४८॥ शुभं विशुद्धमव्याघाति चाहारकं प्रमत्तसंयतस्यैव ॥ ४९ ॥ नारकसंमूर्छिनो नपुंसकानि ॥ ५० ॥ न देवाः ॥ ५१ ॥ शेषास्त्रिवेदाः ॥ ५२ ॥ औपपादिकचरमोत्तमदेहाः संख्येयवर्षायुषोऽनपवर्त्यायुषः ॥ ५३ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

रत्नशर्कराबालुकापंकधूमतमोमहातमःप्रभा भूमयो घनांबुवाताकाशप्रतिष्ठाः सप्ताऽधोऽधः ॥ १ ॥ तासु त्रिंशत्पंचविं-

शतिपंचदशदशत्रिपंचोनैकनरकशतसहस्राणि पंच चैव यथा-
क्रमं ॥ २ ॥ नारका नित्याऽशुभतरलेश्यापरिणामदेहवेदना-
विक्रियाः ॥ ३ ॥ परस्परोदीरितदुःखाः ॥ ४ ॥ संक्लिष्टाऽसु-
रोदीरितदुःखाश्च प्राक् चतुर्थ्याः ॥५॥ तेष्वेकत्रिसप्तदशसप्त-
दशद्वाविंशतित्रयस्त्रिंशत्सागरोपमा सत्त्वानां परा स्थितिः ॥६॥
जंबूद्वीपलवणोदादयः शुभनामानो द्वीपसमुद्राः ॥७॥ द्विर्द्वि-
र्विष्कंभाः पूर्वपूर्वपरिक्षेपिणो वलयाकृतयः ॥ ८ ॥ तन्मध्ये
मेरुनाभिर्वृत्तो योजनशतसहस्रविष्कंभो जंबूद्वीपः ॥ ९ ॥

भरतहैमवतहरिविदेहरम्यकहैरण्यवतैरावतवर्षाः क्षेत्राणि ॥१०॥ तद्विभाजिनः पूर्वापरायताः हिमवन्महाहिमवन्निषधनीलरुक्मिशिखरिणो वर्षधरपर्वताः ॥ ११ ॥ हेमार्जुनतपनीयवैडूर्यरजतहेममयाः ॥१२॥ मणिविचित्रपार्श्वा उपरि मूले च तुल्यविस्ताराः ॥ १३ ॥ पद्ममहापद्मतिगिंछकेशरिमहापुंडरीकपुंडरीका ह्रदास्तेषामुपरि ॥ १४ ॥ प्रथमो योजनसहस्रायामस्तदर्द्धविष्कंभो ह्रदः ॥१५॥ दशयोजनावगाहः ॥१६॥ तन्मध्ये योजनं पुष्करं ॥ १७ ॥ तद्द्विगुणद्विगुणा ह्रदाः पुष्कराणि

च ॥ १८ ॥ तन्निवासिन्यो देव्यः श्रीह्रीधृतिकीर्तिबुद्धिलक्ष्म्यः पल्योपमस्थितयः ससामानिकपरिषत्काः ॥ १९ ॥ गंगासिंधु-रोहिद्रोहितास्याहरिद्धरिकांतासीतासीतोदानारीनरकांतासुवर्णरूप्यकूलारक्तारक्तोदाः सरितस्तन्मध्यगाः ॥ २० ॥ द्वयो-द्वयोः पूर्वाः पूर्वगाः ॥ २१ ॥ शेषास्त्वपरगाः ॥ २२ ॥ चतु-र्दशनदीसहस्रपरिवृता गंगासिंध्वादयो नद्यः ॥ २३ ॥ भरतः षड्विंशतिपंचयोजनशतविस्तारः षट् चैकोनविंशतिभागा योजनस्य ।२४। तद्द्विगुणद्विगुणविस्तारा वर्षधरवर्षा विदेहांताः

॥ २५ ॥ उत्तरा दक्षिणतुल्याः ॥ २६ ॥ भरतैरावतयोर्वृद्धि-
ह्रासौ षट्समयाभ्यामुत्सर्पिण्यवसर्पिणीभ्यां ॥ २७ ॥ ताभ्या-
मपरा भूमयोऽवस्थिताः ॥ २८ ॥ एकद्वित्रिपल्योपमस्थितयो
हैमवंतकहारिवर्षकदैवकुरवकाः ॥ २९ ॥ तथोत्तराः ॥ ३० ॥
विदेहेषु संख्येयकालाः ॥ ३१ ॥ भरतस्य विष्कंभो जम्बूद्वी-
पस्य नवतिशतभागः ॥ ३२ ॥ द्विर्धातकीखंडे ॥ ३३ ॥
पुष्करार्द्धे च ॥ ३४ ॥ प्राङ्मानुषोत्तरान्मनुष्याः ॥ ३५ ॥
आर्या म्लेच्छाश्च ॥३६॥ भरतैरावतविदेहाः कर्मभूमयोऽन्यत्र

देवकुरूत्तरकुरुभ्यः ॥ ३७ ॥ नृस्थिती परावरे त्रिपल्योपमांत-र्मुहूर्ते ॥ ३८ ॥ तिर्यग्योनिजानां च ॥ ३९ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

देवाश्चतुर्णिकायाः ॥ १ ॥ आदितस्त्रिषु पीतांतलेश्याः ॥२॥ दशाष्टपंचद्वादशविकल्पाः कल्पोपपन्नपर्यंताः ।३। इंद्रसामानिक-त्रायस्त्रिंशत्पारिषदात्मरक्षलोकपालानीकप्रकीर्णकाभियोग्यकि-ल्विषिकाश्चैकशः ॥ ४ ॥ त्रायस्त्रिंशल्लोकपालवर्ज्या व्यंतरज्यो-तिष्काः ॥ ५ ॥ पूर्वयोर्द्वींद्राः ॥ ६ ॥ कायप्रवीचारा आ ऐशा-

नात् ॥ ७ ॥ शेषाः स्पर्शरूपशब्दमनःप्रवीचाराः ॥ ८ ॥
परेऽप्रवीचाराः ॥ ९ ॥ भवनवासिनोऽसुरनागविद्युत्सुपर्णाग्नि-
वातस्तनितोदधिद्वीपदिक्कुमाराः ॥ १० ॥ व्यंतराः किन्नर-
किंपुरुषमहोरगगंधर्वयक्षराक्षसभूतपिशाचाः ।११। ज्योतिष्काः
सूर्याचन्द्रमसौ ग्रहनक्षत्रप्रकीर्णकतारकाश्च ॥ १२ ॥ मेरुप्रद-
क्षिणा नित्यगतयो नृलोके ॥ १३ ॥ तत्कृतः कालविभागः
॥ १४ ॥ बहिरवस्थिताः ॥ १५ ॥ वैमानिकाः ॥ १६ ॥ कल्पो-
पपन्नाः कल्पातीताश्च ॥१७॥ उपर्युपरि ॥ १८ ॥ सौधर्मैशान-

सानत्कुमारमाहेन्द्रब्रह्मब्रह्मोत्तरलांतवकापिष्ठशुक्रमहाशुक्रशतारसहस्रारेष्वानतप्राणतयोरारणाच्युतयोर्नवसु ग्रैवेयकेषु विजयवैजयंतजयंतापराजितेषु सर्वार्थसिद्धौ च ॥ १९ ॥ स्थितिप्रभावसुखद्युतिलेश्याविशुद्धींद्रियावधिविषयतोऽधिकाः ॥ २० ॥ गतिशरीरपरिग्रहाऽभिमानतो हीनाः ॥ २१ ॥ पीतपद्मशुक्ललेश्या द्वित्रिशेषेषु ॥ २२ ॥ प्राग्ग्रैवेयकेभ्यः कल्पाः ॥ २३ ॥ ब्रह्मलोकालया लौकांतिकाः ॥ २४ ॥ सारस्वतादित्यवह्न्यरुणगर्दतोयतुषिताव्याबाधारिष्टाश्च ॥ २५ ॥ विजयादिषु

द्विचरमाः ॥ २६ ॥ औपपादिकमनुष्येभ्यः शेषास्तिर्यग्योनयः ॥ २७ ॥ स्थितिरसुरनागसुपर्णद्वीपशेषाणां सागरोपमत्रिपल्योपमार्द्धहीनमिताः ॥ २८ ॥ सौधर्मैशानयोः सागरोपमेऽधिके ॥ २९ ॥ सानत्कुमारमाहेंद्रयोः सप्त ॥ ३० ॥ त्रिसप्तनवैकादशत्रयोदशपंचदशभिरधिकानि तु ॥३१॥ आरणाच्युतादूर्ध्वमेकैकेन नवसु ग्रैवेयकेषु विजयादिषु सर्वार्थसिद्धौ च ॥ ३२ ॥ अपरा पल्योपममधिकं ॥ ३३ ॥ परतः परतः पूर्वापूर्वानंतराः ॥ ३४ ॥ नारकाणां च द्वितीयादिषु ॥ ३५ ॥

दशवर्षसहस्राणि प्रथमायां ॥ ३६ ॥ भवनेषु च ॥ ३७ ॥ व्यंतराणां च ॥ ३८ ॥ परापल्योपममधिकं ॥ ३९ ॥ ज्योतिष्काणां च ॥ ४० ॥ तदष्टभागोऽपरा ॥ ४१ ॥ लौकांतिकानामष्टौ सागरोपमाणि सर्वेषां ॥ ४२ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

अजीवकाया धर्माधर्माकाशपुद्गलाः ॥ १ ॥ द्रव्याणि ॥ २ ॥ जीवाश्च ॥ ३ ॥ नित्यावस्थितान्यरूपाणि ॥४॥ रूपिणः पुद्गलाः ॥ ५ ॥ आआकाशादेकद्रव्याणि ॥ ६ ॥ निष्क्रियाणि च ॥ ७ ॥ असंख्येयाः प्रदेशा धर्माधर्मैकजीवानां ॥ ८ ॥

आकाशस्यानंताः ॥ ९ ॥ संख्येयासंख्येयाश्च पुद्गलानां ॥१०॥
नाणोः ॥ ११ ॥ लोकाकाशेऽवगाहः ॥ १२ ॥ धर्माधर्मयोः
कृत्स्ने ॥ १३ ॥ एकप्रदेशादिषु भाज्यः पुद्गलानां ॥ १४ ॥
असंख्येयभागादिषु जीवानां ॥ १५ ॥ प्रदेशसंहारवि-
सर्पाभ्यां प्रदीपवत् ॥ १६ ॥ गतिस्थित्युपग्रहा धर्माधर्मयो
रुपकारः ॥ १७ ॥ आकास्यस्यावगाहः ॥ १८ ॥ शरीर
वाङ्मनःप्राणापानाः पुद्गलानां ॥१९॥ सुखदुःखजीवितमरणो-
पग्रहाश्च ॥ २० ॥ परस्परोपग्रहो जीवानां ॥ २१ ॥ वर्त्तनापरि-

णामक्रियाः परत्वापरत्वे च कालस्य ॥ २२ ॥ स्पर्शरसगंधवर्ण-वंतः पुद्गलाः ॥ २३ ॥ शब्दबंधसौक्ष्म्यस्थौल्यसंस्थानभेदतम-श्छायातपोद्योतवंतश्च ॥ २४ ॥ अणवः स्कंधाश्च ॥ २५ ॥ भेदसंघातेभ्य उत्पद्यंते ॥ २६ ॥ भेदादणुः ॥ २७ ॥ भेदसंघा-ताभ्यां चाक्षुषः ॥२८॥ सद्द्रव्यलक्षणं ॥२९॥ उत्पादव्ययध्रौ-व्ययुक्तं सत् ॥३०॥ तद्भावाव्ययं नित्यं ॥३१॥ अर्पितानर्पित-सिद्धेः ॥ ३२ ॥ स्निग्धरूक्षत्वाद्बंधः ॥ ३३ ॥ न जघन्य-गुणानां ॥ ३४ ॥ गुणसाम्ये सदृशानां ॥ ३५ ॥ द्व्यधिका-

द्विगुणानां तु ॥ ३६ ॥ बंधेऽधिकौ पारिणामिकौ च ॥ ३७ ॥ गुणपर्ययवद्द्रव्यं ॥ ३८ ॥ कालश्च ॥ ३९ ॥ सोऽनंतसमयः ॥ ४० ॥ द्रव्याश्रया निर्गुणा गुणाः ॥ ४१ ॥ तद्भावः परिणामः ॥ ४२ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

कायवाङ्मनः कर्मयोगः ॥ १ ॥ स आस्रवः ॥ २ ॥ शुभः पुण्यस्याशुभः पापस्य ॥ ३ ॥ सकषायाकषाययोः सांपरायिकेर्यापथयोः ॥ ४ ॥ इंद्रियकषायाव्रतक्रियाः पंच चतुः पंच पंच-

विंशतिसंख्याः पूर्वस्यभेदाः ॥ ५ ॥ तीव्रमंदज्ञाताज्ञातभावाधि-
करणवीर्यविशेषेभ्यस्तद्विशेषः ॥ ६ ॥ अधिकरणं जीवाजीवाः
॥ ७ ॥ आद्यं संरंभसमारंभारंभयोगकृतकारितानुमतकषाय-
विशेषैस्त्रिस्त्रिस्त्रिश्चतुश्चैकशः ॥ ८ ॥ निर्वंतनानिक्षेपसंयोग-
निसर्गा द्विचतुर्द्वित्रिभेदाः परं ॥ ९ ॥ तत्प्रदोषनिह्नवमात्सर्या
तरायासादनोपघाता ज्ञानदर्शनावर्णयोः ॥१०॥ दुःखशोकता-
पाक्रंदनवधपरिदेवनान्यात्मपरोभयस्थानान्यसद्वेद्यस्य ॥११॥
भूतव्रत्यनुकंपादानसरागसंयमादियोगः क्षांतिः शौचमिति

सद्वेद्यस्य ॥ १२ ॥ केवलिश्रुतसंघधर्मदेवावर्णवादो दर्शन-मोहस्य ॥ १३ ॥ कषायोदयात्तीव्रपरिणामश्चारित्रमोहस्य ॥ १४ ॥ बह्वारंभपरिग्रहत्वं नारकस्यायुषः ॥ १५ ॥ माया तैर्यग्योनस्य ॥ १६ ॥ अल्पारंभपरिग्रहत्वं मानुषस्य ॥ १७ ॥ स्वभावमार्दवं च ॥ १८ ॥ निःशीलव्रतत्वं च सर्वेषां ॥ १९ ॥ सरागसंयमासंयमाकामनिर्जराबालतपांसि दैवस्य ॥ २० ॥ सम्यक्त्वं च ॥ २१ ॥ योगवक्रताविसंवादनं चाशुभस्य नाम्नः ॥२२॥ तद्विपरीतं शुभस्य ॥ २३ ॥ दर्शनविशुद्धिर्विनयसंपन्नता

शीलव्रतेष्वनतीचारोऽभीक्ष्णज्ञानोपयोगसंवेगौ शक्तितस्त्याग-
तपसी साधुसमाधिर्वैयावृत्यकरणमर्हदाचार्यबहुश्रुतप्रवचन-
भक्तिरावश्यकापरिहाणिर्मार्गप्रभावना प्रवचनवत्सलत्वमिति
तीर्थकरत्वस्य ॥ २४ ॥ परात्मनिंदाप्रशंसे सदसद्गुणोच्छा-
दनोद्भावने च नीचैर्गोत्रस्य ॥ २५ ॥ तद्विपर्ययो नीचैर्वृत्त्य-
नुत्सेकौ चोत्तरस्य ॥ २६ ॥ विघ्नकरणमंतरायस्य ॥ २७ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

हिंसानृतस्तेयाब्रह्मपरिग्रहेभ्यो विरतिर्व्रतं ॥ १ ॥ देशसर्व-

तोणुमहती ॥ २ ॥ तत्स्थैर्यार्थं भावनाः पंच पंच ॥ ३ ॥ वाङ्मनोगुप्तीर्यादाननिक्षेपणसमित्यालोकितपानभोजनानि पंच ॥ ४ ॥ क्रोधलोभभीरुत्वहास्यप्रत्याख्यानान्यनुवीचिभाषणं च पंच ॥ ५ ॥ शून्यागारविमोचितावासपरोपरोधाकरणभैक्ष्यशुद्धिसद्धर्माविसंवादाः पंच ॥ ६ ॥ स्त्रीरागकथाश्रवणतन्मनोहरांगनिरीक्षणपूर्वरतानुस्मरणवृष्येष्टरसस्वशरीरसंस्कारत्यागाः पंच ॥ ७ ॥ मनोज्ञामनोज्ञेंद्रियविषयरागद्वेषवर्जनानि पंच ॥ ८ ॥ हिंसादिष्विहामुत्रापायावद्यदर्शनं ॥ ९ ॥ दुःखमेव

वा ॥ १० ॥ मैत्रीप्रमोदकारुण्यमाध्यस्थ्यानि च सत्त्वगुणाधिक-क्लिश्यमानाविनयेषु ॥ ११ ॥ जगत्कायस्वभावौ वा संवेगवैराग्यार्थं ॥ १२ ॥ प्रमत्तयोगात्प्राणव्यपरोपणं हिंसा ॥ १३ ॥ असदभिधानमनृतं ॥ १४ ॥ अदत्तादानं स्तेयं ॥ १५ ॥ मैथुन-मब्रह्म ॥ १६ ॥ मूर्छा परिग्रहः ॥१७॥ निःशल्यो व्रती ॥ १८ ॥ आगार्यनगारश्च ॥ १९ ॥ अणुव्रतोऽगारी ॥ २० ॥ दिग्दे-शानर्थदंडविरतिसामायिकप्रोषधोपवासोपभोगपरिभोगपरि-माणातिथिसंविभागव्रतसंपन्नश्च ॥ २१ ॥ मारणांतिकीं

सल्लेखनां जोषिता ॥ २२ ॥ शंकाकांक्षाविचिकित्सान्यदृष्टि-प्रशंसासंस्तवाः सम्यग्दृष्टेरतीचाराः ॥ २३ ॥ व्रतशीलेषु पंच पंच यथाक्रमं ॥ २४ ॥ वंधवधच्छेदातिभारारोपणान्नपान-निरोधाः ॥ २५ ॥ मिथ्योपदेशरहोभ्याख्यानकूटलेखक्रिया-न्यासापहारसाकारमंत्रभेदाः ॥ २६ ॥ स्तेनप्रयोगतदाहृतादान-विरुद्धराज्यातिक्रमहीनाधिकमानोन्मानप्रतिरूपकव्यवहाराः ॥ २७ ॥ परविवाहकरणेत्वरिकापरिगृहीताऽपरिगृहीतागम-नानंगक्रीडाकामतीव्राभिनिवेशाः ॥ २८ ॥ क्षेत्रवास्तुहिरण्य-

सुवर्णधनधान्यदासीदासकुप्यप्रमाणातिक्रमाः ॥ २९ ॥ ऊर्ध्वाधस्तिर्यग्व्यतिक्रमक्षेत्रवृद्धिस्मृत्यंतराधानानि ॥ ३० ॥ आनयनप्रेष्यप्रयोगशब्दरूपानुपातपुद्गलक्षेपाः ॥ ३१ ॥ कंदर्पकौत्कुच्यमौखर्यासमीक्ष्याधिकरणोपभोगपरिभोगानर्थक्यानि ॥ ३२ ॥ योगदुःप्रणिधानानादरस्मृत्यनुपस्थानानि ॥ ३३ ॥ अप्रत्यवेक्षिताप्रमार्जितोत्सर्गादानसंस्तरोपक्रमणानादरस्मृत्यनुपस्थानानि ॥ ३४ ॥ सचित्तसंबंधसंमिश्राभिषवदुःपक्वाहाराः ॥ ३५ ॥ सचित्तनिक्षेपापिधानपरव्यपदेशमात्सर्यकालातिक्रमाः ॥ ३६ ॥

जीवितमरणाशंसामित्रानुरागसुखानुबंधनिदानानि ॥ ३७ ॥ अनुग्रहार्थं स्वस्यातिसर्गो दानं ॥ ३८ ॥ विधिद्रव्यदातृपात्रविशेषात्तद्विशेषः ॥ ३९ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

मिथ्यादर्शनाविरतिप्रमादकषाययोगा बंधहेतवः ॥ १ ॥ सकषायत्वाज्जीवः कर्मणो योग्यान्पुद्गलानादत्ते स बंधः ॥२॥ प्रकृतिस्थित्यनुभागप्रदेशास्तद्विधयः ॥ ३ ॥ आद्यो ज्ञानदर्शनावरणवेदनीयमोहनीयायुर्नामगोत्रांतरायाः ॥ ४ ॥ पंचनव-

द्व्यष्टाविंशतिचतुर्द्विचत्वारिंशद्द्विपंचभेदा यथाक्रमं ॥ ५ ॥ मतिश्रुतावधिमनःपर्ययकेवलानां ॥ ६ ॥ चक्षुरचक्षुरवधिकेवलानां निद्रानिद्रानिद्राप्रचलाप्रचलाप्रचलास्त्यानगृद्धयश्च ॥७॥ सदसद्वेद्ये ।८। दर्शनचारित्रमोहनीयाकषायकषायवेदनीयाख्यास्त्रिद्विनवषोडशभेदाः सम्यक्त्वमिथ्यात्वतदुभयान्यकषायकषायौ हास्यरत्यरतिशोकभयजुगुप्सास्त्रीपुंनपुंसकवेदा अनंतानुबंध्यप्रत्याख्यानप्रत्याख्यानसंज्वलनविकल्पाश्चैकशः क्रोधमानमायालोभाः ॥ ९ ॥ नारकतैर्यग्योनमानुषदैवानि ॥ १० ॥ गति-

जातिशरीरांगोपांगनिर्माणबन्धनसंघातसंस्थानसंहननस्पर्शर-
सगंधवर्णानुपूर्व्यगुरुलघूपघातपरघातातपोद्योतोच्छ्वासविहा-
योगतयः प्रत्येकशरीरत्रससुभगसुस्वरशुभसूक्ष्मपर्याप्तिस्थिरादे-
ययशःकीर्तिसेतराणि तीर्थकरत्वं च ॥११॥ उच्चैर्नीचैश्च ॥ १२ ॥
दानलाभभोगोपभोगवीर्याणां ।१३। आदितस्तिसृणामंतरायस्य
च त्रिंशत्सागरोपमकोटीकोट्यः परा स्थितिः ॥ १४ ॥ सप्त-
तिर्मोहनीयस्य ॥ १५ ॥ विंशतिर्नामगोत्रयोः ॥ १६ ॥ त्रय-
स्त्रिंशत्सागरोपमाण्यायुषः ॥ १७ ॥ अपरा द्वादश मुहूर्ता वेद-

नीयस्य ॥ १८ ॥ नामगोत्रयोरष्टौ ॥ १९ ॥ शेषाणामंतर्मुहूर्त्ता ॥ २० ॥ विपाकोऽनुभवः ॥ २१ ॥ स यथानाम ॥२२॥ ततश्च निर्जरा ॥ २३ ॥ नामप्रत्ययाः सर्वतो योगविशेषात्सूक्ष्मैकक्षेत्रावगाहस्थिताः सर्वात्मप्रदेशेष्वनंतानंतप्रदेशाः ॥ २४ ॥ सद्वेद्यशुभायुर्नामगोत्राणि पुण्यं ॥२५॥ अतोऽन्यत्पापं ॥२६॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रेऽष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

आस्रवनिरोधः संवरः ॥ १ ॥ स गुप्तिसमितिधर्मानुप्रेक्षापरीषहजयचारित्रैः ॥ २ ॥ तपसा निर्जरा च ॥ ३ ॥ सम्यग्योग-

निग्रहो गुप्तिः ॥ ४ ॥ ईर्याभाषैषणादाननिक्षेपोत्सर्गाः समि-
तयः ॥ ५ ॥ उत्तमक्षमामार्दवार्जवशौचसत्यसंयमतपस्त्यागा-
किंचन्यब्रह्मचर्याणि धर्मः ॥ ६ ॥ अनित्याशरणसंसारैकत्वान्य-
त्वाशुच्यास्रवसंवरनिर्जरालोकबोधिदुर्लभधर्मस्वाख्याततत्त्वा-
नुचिंतनमनुप्रेक्षाः ॥ ७ ॥ मार्गाच्यवननिर्जरार्थं परिषोढव्याः
परीषहाः ॥ ८ ॥ क्षुत्पिपासाशीतोष्णदंशमशकनाग्न्यारतिस्त्री-
चर्यानिषद्याशय्याक्रोशवधयाचनालाभरोगतृणस्पर्शमलसत्का-
रपुरस्कारप्रज्ञाज्ञानादर्शनानि ॥ ९ ॥ सूक्ष्मसांपरायछद्मस्थवीत-

रागयोश्चतुर्दश ॥ १० ॥ एकादश जिने ॥ ११ ॥ बादरसांप-
राये सर्वे ॥१२॥ ज्ञानावरणे प्रज्ञाज्ञाने ॥१३॥ दर्शनमोहांतराययो-
रदर्शनालाभौ ॥१४॥ चारित्रमोहे नाग्न्यारतिस्त्रीनिषद्याक्रोश-
याचनासत्कारपुरस्काराः ॥१५॥ वेदनीये शेषाः ॥ १६ ॥ एका-
दयो भाज्या युगपदेकस्मिन्नैकोनविंशतेः ॥ १७ ॥ सामायि-
कच्छेदोपस्थापनापरिहारविशुद्धिसूक्ष्मसांपराययथाख्यातमि-
ति चारित्रं ॥ १८ ॥ अनशनावमौदर्यवृत्तिपरिसंख्यानरसपरि-
त्यागविविक्तशय्यासनकायक्लेशा बाह्यं तपः ॥१९॥ प्रायश्चित्त-

विनयवैयावृत्त्यस्वाध्यायव्युत्सर्गध्यानान्युत्तरं ॥ २० ॥ नवचतुर्दशपंचद्विभेदा यथाक्रमं प्राग्ध्यानात् ॥२१॥ आलोचनप्रतिक्रमणतदुभयविवेकव्युत्सर्गतपश्छेदपरिहारोपस्थापनाः ॥ २२ ॥ ज्ञानदर्शनचारित्रोपचाराः ॥ २३ ॥ आचार्योपाध्यायतपस्विशैक्ष्यग्लानगणकुलसंघसाधुमनोज्ञानां ॥२४॥ वाचनापृच्छनानुप्रेक्षाम्नायधर्मोपदेशाः ॥२५॥ बाह्याभ्यंतरोपध्योः ॥२६॥ उत्तमसंहननस्यैकाग्रचिंतानिरोधो ध्यानमांतर्मुहूर्तात् २७॥ आर्त्तरौद्रधर्म्यशुक्लानि ॥ २८ ॥ परे मोक्षहेतू ॥ २९ ॥ आर्त्तममनोज्ञ-

स्य संप्रयोगे तद्विप्रयोगाय स्मृतिसमन्वाहारः ॥ ३० ॥ विपरीतं मनोज्ञस्य ॥ ३१ ॥ वेदनायाश्च ॥ ३२ ॥ निदानं च ॥ ३३ ॥ तदविरतदेशविरतप्रमत्तसंयतानां ॥ ३४ ॥ हिंसानृतस्तेयविषयसंरक्षणेभ्यो रौद्रमविरतदेशविरतयोः ॥३५॥ आज्ञापायविपाकसंस्थानविचयाय धर्म्यं ॥ ३६ ॥ शुक्ले चाद्ये पूर्वविदः ॥३७॥ परे केवलिनः ॥ ३८ ॥ पृथक्त्वैकत्ववितर्कसूक्ष्मक्रियाप्रतिपातिव्युपरतिक्रियानिवर्त्तीनि ॥३९॥ त्र्येकयोगकाययोगायोगानां ॥ ४० ॥ एकाश्रये सवितर्कवीचारे पूर्वे ॥४१॥

अवीचारं द्वितीयं ॥ ४२ ॥ वितर्कः श्रुतं ॥ ४३ ॥ वीचारोऽर्थव्यंजनयोगसंक्रांतिः ॥ ४४ ॥ सम्यग्दृष्टिश्रावकविरतानंतवियोजकदर्शनमोहक्षपकोपशमकोपशांतमोहक्षपकक्षीणमोहजिनाः क्रमशोऽसंख्येयगुणनिर्जराः ॥ ४५ ॥ पुलाकवकुशकुशीलनिर्ग्रंथस्नातका निर्ग्रन्थाः ॥ ४६ ॥ संयमश्रुतप्रतिसेवनातीर्थलिंगलेश्योपपादस्थानविकल्पतः साध्याः ॥ ४७ ॥

इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥

मोहक्षयाज्ज्ञानदर्शनावरणांतरायक्षयाच्च केवलं ॥ १ ॥ बंध-

हेत्वभावनिर्जराभ्यां कृत्स्नकर्मविप्रमोक्षो मोक्षः ॥ २ ॥ औपशमिकादिभव्यत्वानां च ॥ ३ ॥ अन्यत्र केवलसम्यक्त्वज्ञानदर्शनसिद्धत्वेभ्यः ॥ ४ ॥ तदनंतरमूर्ध्वं गच्छत्यालोकांतात् ॥ ५ ॥ पूर्वप्रयोगादसंगत्वाद्बंधच्छेदात्तथागतिपरिणामाच्च ॥ ६ ॥ आविद्धकुलालचक्रवद्व्यपगतलेपालाबुवदेरंडबीजवदग्निशिखावच्च ॥ ७ ॥ धर्मास्तिकायाभावात् ॥८॥ क्षेत्रकालगतिलिंगतीर्थचारित्रप्रत्येकबुद्धबोधितज्ञानावगाहनांतरसंख्याल्पबहुत्वतः साध्याः ॥ ९ ॥ इति तत्त्वार्थाधिगमे मोक्षशास्त्रे दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥

अक्षरमात्रपदस्वरहीनं व्यंजनसंधिविवर्जितरेफं ।
साधुभिरत्र मम क्षमितव्यं को न विमुह्यति शास्त्रसमुद्रे ॥१॥

दशाध्याये परिच्छिन्ने तत्त्वार्थे पठिते संति ।
फलं स्यादुपवासस्य भाषितं मुनिपुंगवैः ॥ २ ॥

तत्त्वार्थसूत्रकर्तारं गृध्रपिच्छोपलक्षितं ।
वंदे गणीन्द्रसंयातमुमास्वामिमुनीश्वरं ॥ ३ ॥

इति तत्त्वार्थसूत्रापरनाम तत्त्वार्थाधिगममोक्षशास्त्रं समाप्तं ॥ ३२ ॥

—:०:—

श्रीअमितगतिसूरिविरचिता

११ । भावनाद्वात्रिंशतिका ।

सत्त्वेषु मैत्रीं गुणिषु प्रमोदं क्लिष्टेषु जीवेषु कृपापरत्वम् ।
मध्यस्थभावं विपरीतवृत्तौ सदा ममात्मा विदधातु देव ! ॥१॥
शरीरतः कर्तुमनंतशक्तिं विभिन्नमात्मानमपास्तदोषम् ।
जिनेंद्र ! कोषादिव खड्गयष्टिं तव प्रसादेन ममास्तु शक्तिः ॥२॥
दुःखे सुखे वैरिणि बन्धुवर्गे योगे वियोगे भुवने वने वा ।
निराकृताशेषममत्वबुद्धेः समं मनो मेऽस्तु सदापि नाथ ॥३॥

मुनीश लीनाविव कीलिताविव स्थिरौ निषाताविव बिम्बिताविव
पादौ त्वदीयौ मम तिष्ठतां सदा तमोधुनानौ हृदि दीपकाविव ॥
एकेंद्रियाद्या यदि देव ! देहिनः प्रमादतः संचरता इतस्ततः ।
क्षता विभिन्ना मिलिता निपीडिता, तदस्तु मिथ्या दुरनुष्ठितं तदा
विमुक्तिमार्गप्रतिकूलवर्तिना मया कषायाक्षवशेन दुर्धिया ।
चारित्रशुद्धेर्यदकारि लोपनं तदस्तु मिथ्या मम दुष्कृतं प्रभो ॥६॥
विनिंदनालोचनगर्हणैरहं, मनोवचःकायकषायनिर्मितं ।
निहन्मि पापं भवदुःखकारणं भिषग्विषं मंत्रगुणेरिवाखिलं ॥

अतिक्रमं यद्विमतेर्व्यतिक्रमं जिनातिचारं सुचरित्रकर्म्मणः ।
व्यधामनाचारमपि प्रमादतः प्रतिक्रमं तस्य करोमि शुद्धये ॥८॥
क्षतिं मनःशुद्धिविधेरतिक्रमं व्यतिक्रमं शीलवृतेर्विलंघनम् ।
प्रभोऽतिचारं विषयेषु वर्तनं वदन्त्यनाचारमिहातिसक्तताम् ॥९॥
यदर्थमात्रापदवाक्यहीनं मया प्रमादाद्यदि किञ्चनोक्तं ।
तन्मे क्षमित्वा विदधातु देवी सरस्वती केवलबोधलब्धिम् ॥
बोधिःसमाधिः परिणामशुद्धिःस्वात्मोपलब्धिः शिवसौख्यसिद्धिः
चिंतामणिं चिंतितवस्तुदाने त्वां वंद्यमानस्य ममास्तु देवि ॥११॥

यः स्मर्यते सर्वमुनींद्रवृंदैः यः स्तूयते सर्वनरामरेंद्रैः ।
यो गीयते वेदपुराणशास्त्रैः स देवदेवो हृदये ममास्ताम् ॥१२॥
यो दर्शनज्ञानसुखस्वभावः समस्तसंसारविकारवाह्यः ।
समाधिगम्यः परमात्मसंज्ञः, स देवदेवो हृदये ममास्ताम् ॥१३॥
निषूदते यो भवदुःखजालं, निरीक्षते यो जगदंतरालं ।
योऽतर्गतो योगिनिरीक्षणीयः, स देवदेवो हृदये ममास्ताम् ॥
विमुक्तिमार्गप्रतिपादको यो, यो जन्ममृत्युव्यसनाद्व्यतीतः ।
त्रिलोकलोकी विकलोऽकलंकः, स देवदेवो हृदये ममास्ताम् ॥

क्रोडीकृताशेषशरीरवर्गाः, रागादयो यस्य न सन्ति दोषाः ।
निरिन्द्रियो ज्ञानमयोऽनपायः, स देवदेवो हृदये ममास्ताम् ॥१६॥
यो व्यापको विश्वजनीनवृत्तेः, सिद्धो विबुद्धो धुतकर्मबन्धः ।
ध्यातो धुनीते सकलं विकारं, स देवदेवो हृदये ममास्ताम् ।१७।
न स्पृश्यते कर्मकलंकदोषैः, यो ध्वान्तसंघैरिव तिग्मरश्मिः ।
निरंजनं नित्यमनेकमेकं, तं देवमाप्तं शरणं प्रपद्ये ॥ १८ ॥
विभासते यत्र मरीचिमाली, न विद्यमाने भुवनावभासी ।
स्वात्मस्थितं बोधमयप्रकाशं तं देवमाप्तं शरणं प्रपद्ये ॥१९॥

विलोक्यमाने सति यत्र विश्वं, विलोक्यते स्पष्टमिदं विविक्तम् ।
शुद्धं शिवं शांतमनाद्यनन्तं, तं देवमाप्तं शरणं प्रपद्ये ॥२०॥
येन क्षता मन्मथमानमूर्च्छा, विषादनिद्राभयशोकचिन्ता ।
क्षताऽनलेनेव तरुप्रपंचस्तं देवमाप्तं शरणं प्रपद्ये ॥२१॥
न संस्तरोऽश्मा न तृणं न मेदिनी विधानतो नो फलको विनिर्मित
यतो निरस्ताक्षकषायविद्विषः सुधीभिरात्मैव सुनिर्मलो मतः २२
न संस्तरो भद्र ! समाधिसाधनं, न लोकपूजा न च संघमेलनम् ।
यतस्ततोऽध्यात्मरतो भवानिशं, विमुच्य सर्वामपि बाह्यवासनां ॥

न सन्ति बाह्या मम केचनार्था भवामि तेषां न कदाचनाहम् ।
इत्थं विनिश्चित्य विमुच्य बाह्यं स्वस्थः सदा त्वं भव भद्र मुक्त्यै
आत्मानमात्मन्यवलोकयमानस्त्वं दर्शनज्ञानमयो विशुद्धः ।
एकाग्रचित्तः खलु यत्र तत्र स्थितोपि साधुर्लभते समाधिं ।२५।
एकः सदा शाश्वतिको ममात्मा विनिर्मलः साधिगमस्वभावः ।
बहिर्भवाः सन्त्यपरे समस्ता न शाश्वताः कर्मभवाः स्वकीयाः २६
यस्यास्ति नैक्यं वपुषापि सार्द्धं तस्यास्ति किं पुत्रकलत्रमित्रैः ।
पृथक्कृते चर्मणि रोमकूपाः कुतो हि तिष्ठंति शरीरमध्ये ॥२७॥

संयोगतो दुःखमनेकभेदं, यतोऽश्नुते जन्मवने शरीरी ।
ततस्त्रिधासौ परिवर्जनीयो, यियासुना निर्वृतिमात्मनीनाम् २८
सर्वं निराकृत्य विकल्पजालं संसारकान्तारनिपातहेतुम् ।
विविक्तमात्मानमवेक्ष्यमाणो निलीयसे त्वं परमात्मतत्त्वे ॥२९॥
स्वयं कृतं कर्म यदात्मना पुरा फलं तदीयं लभते शुभाशुभम् ।
परेण दत्तं यदि लभ्यते, स्फुटं स्वयंकृतं कर्म निरर्थकं तदा ॥३०॥
निजार्जितं कर्म विहाय देहिनो, न कोपि कस्यापि ददाति किंचन
विचारयन्नेवमनन्यमानसः परो ददातीति विमुंच शेमुषीम् ॥३१॥

यैः परमात्माऽमितगतिवन्द्यः सर्वविविक्तो भृशमनवद्यः।
शश्वदधीतो मनसि, लभन्ते मुक्तिनिकेतं विभववरं ते ॥३२॥

इति द्वात्रिंशता वृत्तैः, परमात्मानमीक्षते ।
योऽनन्यगतचेतस्को, यात्यसौ पदमव्ययम् ॥ ३२ ॥

॥ इति भावनाद्वात्रिंशतिका ॥

मुद्रक और प्रकाशक—श्रीलाल जैन काव्यतीर्थ
जैनसिद्धान्त प्रकाशक (पवित्र) प्रेस
नं० ६ विश्वकोष लेन, बाघबाजार—कलकत्ता ।

सुलभजैन-ग्रंथमाला।

आजकल बहुतसे धन-लोलुपी बुकसेलर पतले कागज और बारीक अक्षरोंमें मांसपे वेलनसे अनेक ग्रन्थ छपा छपाकर उनकी दुगुणी तिगुणी न्योछावर रखकर लंबे चौडे इस्तहार दे देकर भोले भाले जैनी भाइयोंको ठग रहे हैं, और महा अपवित्रतासे छपेहुये ग्रंथोंका प्रचार कर रहे हैं, इसकारण संस्थाने यह 'सुलभ जैनग्रंथमाला' प्रकाशित करना प्रारंभ किया है। इस ग्रंथ-मालामें दर्शन पाठ सूत्र भक्तामरसे आदि लेकर हरिवंशपुराण पद्मपुराण आदि बड़े २ भाषा ग्रंथ सर्व साधारण भाइयोंके हितार्थ छपाकर बहुत थोड़ी न्योछावरमें देनेका बीड़ाउ ठाया है। अतः सब भाइयोंको सबसे सस्ती न्योछावरमें कपडेके वेलनसे चिकने पुष्ट कागजोंमें बडे २ अक्षरोंमें पवित्रताके साथ छपे हुये ग्रन्थ इसी संस्थासे लेना चाहिये, संस्थाकी बराबर सस्ती

न्योछावरमें कोई भी पुस्तकविक्रेता कदापि नहिं दे सक्ता। अगर ऐसी सस्ती न्योछावरमें कोई बुकसेलर देनेका इस्तहार देवे तो समझ लेना चाहिये कि या तो कागज पतले रद्दी हैं या अक्षर बारीक हैं या उस ग्रंथको संक्षेप करके थोड़ा पाठ (छोटा ग्रंथ) छपाया है, क्योंकि—वे जो ग्रंथ छपाते हैं सो कुछ पैदा करनेके लिये ही छपाते हैं और यह संस्था सिर्फ ज्ञानप्रचारके लिये छपाती है, पैदा करनेके लिये यह संस्था स्थापन नहिं हुई है।

व्यवस्थापक—

भारतीय जैनसिद्धांतप्रकाशिनी संस्था

५ विश्वकोष लेन, पो० बाघबाजार, (कलकत्ता)